

Э/б отырысында қаралды
Хаттама №1
Э/б жетекшісі: *М.Толекбаева*
Толекбаева М. Б
«11» 08 2023ж

Келісемін: *Васееніп -*
Мектеп директорының бастауыш
сыныптар жөніндегі орынбасары:
Әбімолова К.Ә.
«31» 08 2023ж

Такырыптық күнтізбе жоспары

Сынып тәрбиешісі: Обаева Л. О.
Сыныбы: Мектепалды даярлық «а»
Сағат саны: 20 сағат

**Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы
негізінде 2023- 2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары**

Білім беру ұйымы: Байганин ауданы Карауылкелді орта мектебінің

Сыныбы: Мектеп алды даярлық «а»

Балалардың жасы: 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Қыркүйек

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Қыркүйек	Дене шынықтыру	<p>Жалпы дамытушы жаттығулар: Кол және иық белдеуіне арналған жаттығулар. Қолды кеуде тұсына қою, екі жаққа созу; қолды жоғары көтеру және екі жаққа созу, қолды желкеге қою. Саусақтарды айқастырып, алға-жоғары көтеру (қолды сыртқы жағымен ішке қарай бұры) Қолды кезек жоғары-артқа көтеру.</p> <p>Негізгі қимылдар: Допты ілгері бағытта оң аяқ және сол аяқ үстінің ішкі жағымен алып жүргүре үйрету Жүру: сапта бір-бірден, екеуден, үшеуден жүру; аяқтың ұшымен, аяқтың ішкі және сыртқы қырымен жүру; заттардан бір қырымен аттап жүру; белгі бойынша басқа бағытқа бұрылышп жүру, Жүгіру: шашырап, жұппен, қатармен бір-бірден, екеуден, үшеуден тіzenі жоғары көтеріп жүгіру;</p> <p>Музыкалық-ырғақтық жаттығулар: 1 Өздеріне таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем де, ырғақты етіп орындау. 2 Аяқты өкшеге кезектестіріп қойып, топылдату. 3 Жұптасып, шеңбер бойымен қозғалу.</p> <p>Спорттық жаттығулар: Дене шынықтыру мен спортқа қызығушылықты ояту және дене шынықтырумен, спортпен айналысуға баулу. Спорт түрлерімен таныстыруды жалғастыру. Спорт залда және спорт алаңында қауіпсіздікті сақтауға баулу.</p> <p>Спорттық ойын элементтері: Ертеңгілік гимнастиканы таза аудада (10-12 минут) орындауға қызығушылықтарын ояту.</p> <p>Қимылды ойындар. Ынта мен шығармашылық таныта отырып, таныс қимылды ойындарды өз бетінше ұйымдастыруға мүмкіндік беру.</p> <p>Салауатты өмір салтын қалыптастыру.</p>

	<p>Адам ағзасы және оның қызметінің ерекшеліктері туралы түсініктерді көңеңтү.</p> <p>Балалардың назарын ағзасы мен денсаулығының ерекшеліктеріне аудару.</p> <p>Салауатты өмір салтының маңызды компоненттері: дұрыс тамақтану, қымылдар, үйқы және күн, ауа мен су және денсаулыққа зиян келтіретін факторлар туралы түсініктерді көңеңтү.</p> <p>Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру.</p> <p>Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру.</p> <p>Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю, қол орамалды пайдалану, белге дейін дымқыл сұлгімен сұртіну. Осы шараларды жүргізуудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсіну.</p>
Сөйлеуді дамыту	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.</p> <p>1 тындауды, айтуды, окуды, ана тіліне тән барлық дыбыстарды айта білуді жетілдіру;</p> <p>Сөздік қор.</p> <p>Алуан түрлі заттарды сипаттауға, қарым-қатынас жасауға қажетті сөздерді қолдану және түсіну, оларды сөйлегендеге белсенді қолдану дағдыларын қалыптастыру.</p> <p>1 жалпылауыш сөздерді және зат есімдерді дұрыс қолдану біліктерін дамыту;</p> <p>Тілдің грамматикалық құрылымы</p> <p>Сөйлемдердегі сөздерді: зат есімдерді сан есімдермен және сын есімдерді зат есімдермен үйлестіре білуді жетілдіру.</p> <p>1 интонациясына байланысты сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлеуде қолдана білуді жетілдіру.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу.</p> <p>Айналасындағылармен өздігінен диалогті бастауға ынталандыру, әңгімелесушіні мұқияттыңда, сұрақтарды дұрыс қоюға және қойылған сұрақтарға қысқаша немесе толық жауап беруге баулу, әңгімелесу кезінде өзін мәдениетті ұстасу, әдепті және сабырлы болу.</p> <p>Шығармашылықпен сөйлеу әрекеті.</p> <p>Шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру:</p> <p>ересектердің көмегімен әңгіменің жалғасын және сонын ойдан шығару,</p>
Көркем әдебиет	<p>Балаларды қол жетімді көркем шығармалар мен фольклорға, театр әлеміне баулу,</p> <p>кітапқа деген қызығушылығын дамыту.</p> <p>Өлеңді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту.</p> <p>Балалардың назарын кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына аудару.</p> <p>Шешендейкке, сөз өнеріне баулу, санамақ, жаңылтпаш айту, жұмбақ шешүге баулу.</p>

	<p>Сауат ашу негіздері</p>	<p>Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу. Сөздерді дыбыстық талдау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау. Сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру.</p> <p>Колды жазуға дайындау.</p> <p>Жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау ережелерімен таныстыру.</p> <p>Жазу парағында бағдарлай білу, жазу жолы мен жоларалық қеңістікті ажыраты білуге үйрету.</p> <p>Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстап, ұстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкі жоғарыдан төменге, солдан онға қимылдарды орындал, сыйықтарды үзбей салу.</p>
	<p>Қазақ тілі</p>	<p>Тілдік дамытушы орта.</p> <p>Ауызекі сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту.</p> <p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.</p> <p>Тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамыту,</p> <p>Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу.</p> <p>Балаларды шешендей өнерге, айтыс өнеріне баулу.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу.</p> <p>Өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуғе, әңгімелесушінің сөзін мұқият тындауға, сұрақтарды дұрыс қоюға, оған қысқа және толық нақты жауап беруге баулу.</p>
	<p>Математика</p>	<p>Жиын.</p> <p>Жиынды сапасы бойынша әртүрлі элементтерден (түсі, өлшемі, пішіні, дыбысы, қимылы, қолданылуы бойынша заттардан) құру,</p> <p>Сан және санау.</p> <p>10 көлеміндегі сандарды тұра және кері санауға жаттықтыру. Көрнекілік негізінде 1,2, 3, санының пайда болуымен таныстыру.</p> <p>Шама.</p> <p>Заттардың (5 және одан артық) ұзындығын, биіктігін, ені мен жуандығын анықтай білу,</p> <p>заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастыру.</p> <p>Геометриялық фигурандар.</p> <p>Геометриялық фигурандар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, текше, цилиндр) дұрыс атап, оларды ажыраты білуге жаттықтыру.</p> <p>Кеңістікті бағдарлау.</p> <p>Кеңістік туралы түсініктерді бекіту: заттарды кеңістіктеге орналастыру (сол жақта, он жақта, жоғарыда, төменде); Заттарды кеңістікке орналастыру.«біреу» және «көп» («бірнеше») терминдерін енгізу</p> <p>Уақытты бағдарлау:</p> <p>Әртүрлі оқығалардың, апта күндерінің, тәулік бөліктерінің реті, туралы білімді бекіту. Уақытты бағдарлау, айлар, жыл мезгілдері</p>

	<p>Қоршаган ортамен таныстыру</p>	<p>Бала, оның отбасы, үйі. Өзінің жасына сәйкес өмірінде болатын өзгерістерді, балабақшаға баруы, мектепке баруы, ересек азамат болып ержетуі мен еңбек етуі, болашақта табысты болуы үшін білімнің қажеттігін түсінуіне, болашақта мектепте оқуға ынтасын арттыру, жаңаны тануға, өз өміріне қажетті дағдыларды игеруге ықпал ету.</p> <p>Заттық әлем, кеңістікті бағдарлау. Үй-жайларда, балабақша ауласында, жақын маңдағы шағын ауданда еркін бағдарлай білу.</p> <p>Еңбекке баулу. Әртүрлі мамандықтар, балабақша қызметкерлерінің еңбегі туралы түсініктерін кеңейту, еңбектің мазмұны, сипаты және нәтижесінің маңызын, түсіну және бағалау.</p> <p>Адамгершілік және патриоттық тәрбие. Балаларды адамгершілік құндылықтарға, өз іс-әрекеттері мен басқа адамдардың іс-әрекеттерін бағалай білуге, өзінің іс-әрекетіне басқалар пікірін білдірген жағдайда ол пікірді дұрыс қабылдауға, өз ісіне адал болуға, шығармашылық әрекеттерде нәтижеге жетуге үмтүлуга, сеніп тапсырған тапсырмаларды жауапкершілікпен орындауға, айналасындағыларға әрқашан әділ болуға, оларға қолдау көрсетуге, көмек беруге, жалған сөйлемеуге, өзінің педагогтерін, үлкендерді сыйлауға, кішіге қамқор болуға баулу.</p> <p>Жол қозғалысы ережелері. Жолда қауіпсіздік ережелерін сақтау.</p> <p>Өсімдіктер әлемі. Туган өлкенің өсімдіктері (агаштар, бұталар, гүлдер, шөпті өсімдіктер) туралы түсініктерін кеңейту, «орман», «шалғын» және «бақша» ұғымдарымен таныстыру.</p> <p>Жануарлар әлемі. Қазақстан аумағын мекендейтін жануарлар мен олардың төлдерін атау және олардың өздеріне тән белгілері бойынша ажырату..</p>
	<p>Құрастыру</p>	<p>Құрылыш материалдарынан, конструктор бөлшектерінен құрастыру: ауызша сипаттау бойынша ұсынылған тақырыпқа, өз бетінше ойдан құрастыруға, құрдастарымен бірлесіп, шығармашылықпен құрастыруға баулу.</p> <p>Құрастырылған құрылышы мен құрылыштың шынайы бейнесі арасында байланыс орнату. Ұжыммен сюжетті құрастыруға баулу.</p> <p>Шығармашылық ойлауды және қиялды дамыту. Қағаздан құрастыру әдістерін қолданып, жазық материалды көлемді пішінге өзгерте білуді бекіту.</p> <p>Дайын үлгілермен және қарапайым сызба бойынша жұмыс істеу, бейнені кескіні бойынша қиу үшін қайшыны қолдану.</p>
	<p>Сурет салу</p>	<p>Заттардың, ертегі кейіпкерлерінің бейнесін өзіне тән ерекшеліктерімен салу, с южеттерде қарапайым мағыналы байланыстарымен ондағы заттардың арасындағы кеңістіктік қатынастарды жеткізе білу.</p> <p>Парақта кеңістіктегі заттардың қалпын беру, заттардың жазықтықта әртүрлі орналасуы мүмкін екендігін түсіндіру</p>

		<p>Бояулармен жұмыс жасауды жетілдіру Бейнелеу әдістерін (штрихтар, бояуларды араластырып, кляксография, жіппен) қолдану. Суретті қарапайым қаламның қомегімен жеңіл ырғакпен үстінен қатты баспай бейненің сұлбасын салу, бірнеше заттардың өлшеміндегі айырмашылықтарды беру, геометриялық пішіндегі заттарды салу.</p>
	Мұсіндеу	<p>Сазбалшық, ермексаз және пластикалық массадан мұсіндеудің ерекшеліктерін білу. Шынайы бейнесіне қарап және ойдан пішіндері мен өлшемі әртүрлі таныс заттарды: көгөністерді, жемістерді, ойыншықтарды пішіндерін мұсіндеу. кимылдарын жетілдіру, қарапайым пропорцияларды сақтай отырып, адам мен жануардың пішіндерін мұсіндеу. Бақылаған заттың бейнесін бере білу, затты әртүрлі қалыптарда мұсіндеу, пішіннің бетін дымқыл шүберекпен тегістеу және кескішті пайдалану. Мұсіндеудің әртүрлі әдістерін қолдану: құрылымдық (жеке бөліктерден) және мұсіндік (негізгі бөліктерді тұтас кесектен жасау). Затқа қарап мұсіндеуде ойыншықтарды, пішіні шағын мұсіндерді, халық шеберлерінің бұйымдарын қолдану.</p>
	Жапсыру	<p>Қайшины қолдануды бекіту: жолақтардан тікбұрышты пішіндер, шаршылардан үшбұрышты пішіндер, шаршы немесе тікбұрыштың бұрыштарын қиу арқылы дөңгелек және сопақша пішіндерді қиып алу. Қағаздан таныс немесе ойдан әртүрлі бейнелерді, қатпарланып бүктелген қағаздан бірдей бірнеше пішіндерді және екіге бүктелген қағаздан симметриялы пішіндегі заттарды қиу. Қайши мен желімді дұрыс қолдану дағыларын жетілдіру, енбек қауіпсіздігі мен жеке гигиена ережелерін сақтау.</p>
	Музыка	<p>Музыка тыңдау: Шығармалардың эмоционалдық мазмұнын, олардың сипатын, көңіл күйін ажырату, әсерлі ренктерін ажырату.</p> <p>Ән айту: Дауысы мен есту қабілеттерін дамытуға арналған жаттығуларда қыын емес әуендерді 2–3 жақын үндестікте дауысын дәл келтіріп орындауға үйрету</p> <p>Музыкалық-ырғактық қимылдар: Музыка сипатын анық ырғакты жүріспен, музыканың ширақ сипатын жеңіл, ырғакты жүгіріспен беру жаттығуларын орындау</p> <p>Билер: Әуенниң би сипатын сезіну, би қимылдарының элементтерін орындау, халық биін үйрену арқылы көркем мұраның кейбір элементтерімен таныстыру</p> <p>Ойындар, хороводтар: Музыка сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау: қол ұстасып шеңберде айтылатын әндермен шеңберді айналып жүру,</p> <p>Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау: Ересектердің орындаудағы музыкалық пьесаларды тыңдау, жоғарғы регистр, аспаптың дыбысталу тембрін ажырату.</p>

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оку жоспары және мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оку бағдарламасы негізінде 2023 – 2024 оку жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру үйімі: Байғанин ауданы Қарауылкелді орта мектебі

Сыныбы: Мектеп алды даярлық «а»

Балалардың жасы: 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Казан

Айы	Ұйымдастырылған іс – әрекет	Ұйымдастырылған іс – әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру	<p>Жалпы дамытушы жаттығулар.</p> <p>Алға-жоғары көтеру (алақанды сыртқа қарай айналдыру) Допты басынан асыра (алға және артқа) бір-біріне беру Гимнастикалық қабырғаға арқасымен тіреліп тұрып Аяқты кезектестіре бүгү және тік көтеру</p> <p>Негізгі қимылдар:</p> <p>Шашырап; жұптасып, бір қатармен, заттарды аттап жүгіру Кедергілерден өту арқылы түрлі жылдамдықпен – баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5–2 мин тоқтаусыз жүгіру . Биіктігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей, бүйірімен еңбектеу Гимнастикалық орындық үстінде ішпен еңбектеу.</p> <p>Музыкалық-ырғактық қимылдар.</p> <p>. Бір қырымен тізе бүге отырып жүру. Қарапайым музика ырғағына сай қолды шапалақтау.</p> <p>Спорттық жаттығулар:</p> <p>Шенбер бойымен велосипед тебу. Оңға және солға бұрылу; Спорттық ойын элементтері:</p> <p>Бадминтон.</p> <p>Воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру; Доппен затты айналдыра жүру. Допты шұңқырға, қақпаға домалату. Дербес қымыл белсенділігі. Құрдастарымен жарыстар ұйымдастыру Сауықтыру-шынықтыру</p>

		Ертеңгілік гимнастиканы орындау. Адамның дене құрылышы,
	Қазақ тілі	<p>Сөздік қор:</p> <p>1) балалардың сөздік қорын зат есімдермен, етістіктермен, сын есімдермен, сан есімдермен, үстеулермен, жүрнақтар және жалғаулармен байыту;</p> <p>2) алуан түрлі заттарды сипаттауға, қарым-қатынас жасауға қажетті сөздерді қолдану және түсіну, оларды сөйлеуде белсенді қолдану дағдыларын қалыптастыру;</p>
	Сөйлеуді дамыту	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті:</p> <p>дыбыстарды дұрыс, анық айтуды бекіту, айтылуы және дыбысталуы ұқсас дауыссыз г – f, л – p, ж – з, с – з, ж – ш, н – ң, х – h дыбыстарын естүі бойынша ажыратуға және анық айтуга үйрету; дыбыстардың нақты артикуляциясын, интонациялық мәнерлігін қалыптастыру;</p> <p>Тілдің грамматикалық құрылымы:</p> <p>түбірлес сөздерді жасау және қолдану біліктерін, етістіктерді жалғаулармен қолдану, тілдік этикетті, жай және күрделі сөйлемдерді қолдану дағдыларын қалыптастыру; интонациясына байланысты сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлеуде қолдана білуді жетілдіру. Байланыстырып сөйлеу:</p> <p>тындау және тілді түсіну дағдыларын қалыптастыру, диалог түрінде сөйлеуге үйрету. Негізгі ойды дұрыс жеткізуге, монологтық ойларын байланыстырып құра білуге, әнгімені бірізді және нақты айтуга, шағын сипаттау және хабарлау әңгімелерді құрастыруға үйрету; мазмұндылығын ескере отырып, балалардың диалогтік сөйлеудің дамытуға ықпал ететін тілдік ортаны құру. Шығармашылықпен сөйлеу қызметі.</p> <p>ересектердің көмегімен әнгіменің жалғасын және соңын ойдан шығару, сипаттау және хабарлау әңгімелерін шығару, байланысқан бірізді сюжетті құрастыру, сөйлегенде бейнелеуіш сөздерді, эпитеттерді, салыстыруларды қолдануды дамыту.</p>
	Көркем әдебиет	<p>Оқу, әнгімелуеу.</p> <p>Шығармалардың эмоционалды-бейнелік мазмұнын қабылдауға, баяндау сипатын сезінуге баулу. Әдеби жанр түрлерін түсіндіру: ертегі, әнгіме, өлең. Балаларды шығарма кейіпкерлерімен таныстыру. Мәнерлеп оқу.</p> <p>Балаларды дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен, үзілістермен жаттауға, балалардың өлең мазмұнына деген қатынасын беруге, тілдік бейнелілігін сезінуге баулу Мазмұндау.</p> <p>Көңіл-күймен, қисынды мазмұндауға үйрету</p> <p>Шығармашылық әнгімелуеу. Тәрбиешінің әнгімесінің жалғасы мен соңын ойладап таба білуге, бір-бірімен байланысқан сюжет бойынша құрастыруға, әнгімелуеу барысында бейнелеуіш сөздерді, эпитеттерді, теңеулерді қолдануға үйрету;</p> <p>Театр мәдениетіне баулу.</p> <p>балалардың театр ойындарына оң көзқарастарын; таныс сюжеттер бойынша ертегілерді сахналанды үйрету;</p> <p>Адамгершілік нормалары туралы түсінік.</p> <p>ересектермен және құрдастарымен өзара әрекетте мәдени мінез-құлық дағдыларын; өз ойын айта білу,</p>

		басқалардың пікірін тыңдай білу, ұл балаларға (мықты, батыл, еңбекқор және тағы басқа) және қыздарға тән мінез-құлық ерекшеліктерін (биязы, әдемі және тағы басқа) талқылау;
	Саят ашу негіздері	<p>Сөз" және "дыбыс" терминдері туралы бастапқы түсініктерін қалыптастыру.</p> <p>Сөздегі дыбыстардың бірізділігін белгілеуге үйрету.</p> <p>Қатаң және ұян дауыссыз дыбыстарды ажыраты білуге үйрету; дыбыстық құрылымы әртүрлі үш дыбысты сөздерге дыбыстық талдау жасауға, дыбыстардың айтылу және дыбысталу ерекшеліктерін талдауға үйрету; қолды жазуға дайындау: жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау ережелерімен таныстыру және қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстауға үйрету.</p> <p>Сызбаларды (штрихтарды), жиектерді салуға үйрету</p>
	Математика негіздері	<p>Жыны. "Бір" деген ұғым – бір ғана заттың санын ғана емес, сонымен қатар бүтін бір топтың жынтығын да білдіретіндігін таныстыру.</p> <p>Сан, санау.</p> <p>Көрнекілік негізінде 1,2, 3, 4, 5, 6 санымен таныстыру. 10 көлеміндегі санды тұра және кері санауға үйрету.</p> <p>Шама.</p> <p>Заттарды түрлі белгілері бойынша (түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы) салыстыра білуге үйрету Сөйлеуде мына сөздерді қолдана білуді қалыптастыру: "өлшемдері бірдей", "ұзынырақ – қысқарақ", "ұзындығы бойынша бірдей" Беттестіру және тұстастыру, жұппен салыстыру әдістерін қолдана отырып, заттарды салыстыруға үйрету, заттар тобынан 2-3 белгілері бойынша сәйкес келмейтін затты бөліп алу.</p> <p>Геометриялық пішіндер.</p> <p>Геометриялық пішіндер (дөнгелек, сопакша, ұшбұрыш, шары, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, куб, цилиндр) дұрыс атап, оларды бір-бірінен ажыраты білуге жаттықтыру.</p> <p>Кеңістікте бағдарлау.</p> <p>заттың кеңістікте орналасуы (сол жақта, он жақта, жоғарыда, төменде);</p> <p>Уақытты бағдарлау.</p> <p>Уақыт ұғымдары туралы білімдерін бекіту. Таңертең, түс, кеш, тұн мезгілдері тәулікті құрайтыны туралы ұғымдарын қалыптастыру. Апта күндерін, айларды, жыл мезгілдерін атап кезінде оларды ретімен дұрыс айта білуге, циферблат бойынша уақытты анықтауды үйрету.</p> <p>Салмақты өлшеу.</p> <p>Заттардың салмағын өлшеміне қарай алдымен қарама-қарсы көрсеткішпен тең және тең еместігін алақанына салып өлшеп анықтауға үйрету. Заттар тобынан 1-3 белгілері бойынша сәйкес келмейтін "артық" затты бөліп алу, пазлдарды жинау, логикалық ойын тапсырмаларын орындау және т. б.</p> <p>Нүктелерді, өрнектерді салуға, тік және көлбеу таяқшаларды, кисық және сынық сыйықтарды дәптердің тор көзіне сызуға үйрету</p>
	Сурет салу	<p>Заттық сурет салу:</p> <p>Серуен кезіндегі бақылаудан кейін - ағаштың күзгі жапырактары, үй, трамвай, автобус; серуен мен саяхат</p>

		<p>кезінде алған әсерлерін суретте бейнелеуді; Заттардың шамасы мен үйлесімділіктегі айырмашылығын суретте бере білуге үйрету. Бояумен жұмысты жетілдіру (бояудың қажетті қоюлығын алу үшін, акварель бояуын сумен араластыру).</p> <p>Сәндік сурет салу:</p> <p>Қазақ оюларының көптүрлілігі туралы түсініктерін кеңейту, ерекшеліктері мен оларға тән элементтерін қолдана отырып, құрастыра білу іскерліктерін дамыту. Ұжымда жұмыс жасай білуге тәрбиелеу.</p> <p>Кылқаламмен қағазға басып салу тәсілдерін қолдануға; қағаздың ортасын, бұрыштарын, жоғарғы, төменгі, оң және сол жақтарын ажыратуға үйрету. Қарындаштармен сурет салу барысында саусақтарға күш түсірмей, көлбеу ұстай қажеттілігін, штрихтарды біркелкі женіл қимылмен бір бағытта әрі-бері сызу дағдыларын дамыту.</p> <p>Сюжеттік сурет салу:</p> <p>Бейнелерді бүкіл парапқа, бір сзызықтың бойына, жалпақ жолақшаға орналастыру біліктерін қалыптастыру. Бейнені айқындау құралдарын, ересектердің еңбегін, қоғамдағы оқиғаларды қолдана отырып, балаларды табиғаттан алған әсерлерін көрсете білуге үйрету. Ертегі желісі бойынша сурет салуды үйрету;</p>
	Мұсіндеу	<p>Заттық мұсіндеу.</p> <p>Қарапайым қатынас түрлерін сақтай отырып адам мен жануарлардың пішінін мұсіндеуге үйрету; көшеде, үйде және балабақшада көрген заттарын бейнелей отырып, елестету арқылы мұсіндеу. Сәндік мұсіндеу.</p> <p>Халықтық ойыншықтар желісі бойынша бейнелер жасауга үйрету. Мұсінді бейнені безендірудің тәсілдерін өз қалауы бойынша тандауды ұсыну дағдысын дамыту.</p> <p>Сюжеттік мұсіндеу.</p> <p>Бейненің ерекше қасиетін, адамның қимылын анық көрсетуге, сырт келбетін әдемі безендіруге үйрету. Кескішті қолданып, тұтас бөліктен мұсін жасауды жетілдіру..</p>
	Жапсыру	<p>Заттық жапсыру.</p> <p>Қағаздан дайындалған тікбұрыштардан дөңгелек пішіндерді киып алу, заттарды бірнеше бөліктерден бейнелей білуді бекіту.</p> <p>Сәндік жапсыру:</p> <p>Ұлттық кілемдерді, күйршақтарға арналған ыдыс-аяқтарды, ыдыс-аяқ сақтайтын сөмкелерді, қымыз құятын ыдыстарды (торсық), бұйымдарды ұжымдық панно жасау арқылы үйрету.</p> <p>Сюжеттік жапсыру</p> <p>Жапсыруларды құрастыру барысында объектілердің көлемі бойынша қатынасын, заттардың бөліктерінің пішінін, құрылымын, қатынастарын көре білу іскерліктерін менгерту.</p>
	Музыка	<p>Музыка тындау.</p> <p>Музыкалық шығармаға өзінің қатынасын білдіру, оның мазмұны мен сипаты туралы пікірін айтуды. Қазақтың ұлттық аспабының дыбысталуымен таныстырыу. Ұлттық, домбырада және қобызда орындалатын "күй" жанрымен таныстырыу, Ән айтуды. Дауысы мен есту қабілеттерін дамытуға арналған жаттығуларда қын емес әуендерді 2-3 жақын үндестікте дауысын дәл көлтіріп орындауда үйрету,</p>

		<p>септима мен терция дыбыстарын ажырату, қолымен бағытын (жоғары-төмен) көрсете отырып, әуенниң жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырату.</p> <p>Музыкалық-ырғактық қымылдар.</p> <p>Музыка сипатын анық ырғакты жүріспен, музыканың ширақ сипатын жеңіл, ырғакты жүгіріспен беру жаттығуларын орындау. Ойындар, хороводтар. Қол ұстасып шенберде айтылатын әндермен шенберді айналып жүру, музыкалық тіркестерге сәйкес қозғалыстарды өзгерту, жылдамдық пен ептілікті менгерту. Билер. Әуенниң би сипатын сезіну, би қымылдарының элементтерін орындау, халық биін үйрену арқылы көркем мұраның кейбір элементтерімен таныстыру.</p> <p>Би шығармашылығы.</p> <p>Таныс би қымылдарын қолдана отырып, ойдан би шығару іскерліктерін дамыту, мәтінге сәйкес әнді жеке сахналау мен шығармашылық тапсырмаларды орындауға баулу. Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау. Ересектердің орындаудың музикалық пьесаларды тындау, жоғарғы регистр, аспаптың дыбысталу тембрін ажырату. Әуенниң ырғактық бейнесін ұрмалы аспаптарда жеке және барлық топпен ойнау. Қазақтың ұлттық ұрмалы аспаптарында ойнауға үйрету</p>
	Қоршаған ортамен таныстыру	<p>Күзде табиғаттағы маусымдық өзгерістерді байқауға, айырмашылықтарын ажырата білуге үйрету. Бөлме өсімдіктерінің жана түрлерімен таныстыру: атауы, сыртқы түрі, құрылышы, күтім жасау тәсілдері. Бидай өсіру туралы балалардың түсініктерін қалыптастыру. Нанға деген ұқыпты қатынасқа тәрбиелеу, бидай өсіру мен нан өндіруге қатысатын адамдардың еңбегіне құрмет көрсету.</p> <p>Жыл құстары мен қыстайтын құстар туралы білімдерін бекіту, оларды ажырата білуге және атын атауға үйрету; табиғат бұрышын мекендеушілер туралы білімдерін жетілдіру; табиғатқа қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу табиғат аясында болғанда экологиялық мәдениет ережелерінің бастапқы дағдыларына тәрбиелеу</p> <p>Тұғандар мен туыстар.</p> <p>Отбасылық мерекелер. Отбасының әлемі туыстық байланыс, өзінің жасын, толық аты-жөнін, тегін, ата-анасының, отбасы мүшелерінің аты-жөнін, балабақша, топ атауын, нөмірін айта білу, үйден балабақшага дейінгі жолды анықтау туралы түсініктерін қалыптастыруды жетілдіру; заттар, олардың белгілері мен ерекшеліктері туралы ұғымдарын қалыптастыру. Балабақша жақын орналасқан шағын ауданда, балабақша ауласында еркін бағыт-бағдар ұстай білу іскерліктерін жетілдіру телефон, компьютер, теледидар, радионың қызметтерімен, оларды қолданудың бірнеше қарапайым ережесі туралы білімдерін бекіту. Өз ата-анасының еңбегі жайлы әнгімелегендеге, еңбек барысы туралы білімін қолдана білуге, адамдардың еңбектеріндегі өзара байланыстарды байқауға үйрету.</p> <p>Қазақстан Республикасының рәміздерін танып, мемлекеттік Әнұранды орындағанда орындарынан тұрып, он қолдарын қеуделерінің сол жақ бөлігіне қоятынын, ер балалар бас киімдерін шешетінін білу керек екендігін қалыптастыру</p> <p>Ел қорғаудың ардақты міндет екендігін түсіндіру арқылы Қазақстан Республикасы әскері туралы түсініктерін көнекітілу. Жолдың жүріс бөлігі, остық сызық туралы ұғымдарын бекіту. Қылыш жолмен таныстыру, жол белгілерін бекіту. Бағдаршамның жарық белгілеріне сәйкес жолдан өтуге үйрету.</p>

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2023 – 2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: Байғанин ауданы Қарауылкелді орта мектебі

Сыныбы: Мектеп алды даярлық «а»

Балалардың жасы: 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Қараша

Айы	Ұйымдастыр ылған іс - әрекет	Ұйымдастырылған іс – әрекеттің міндеттері
Қараша	Дене шынықтыру	<p>Жалпы дамытушы жаттығулар.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қол және иық белдеуіне арналған жаттығулар: Қолды кеуде тұсына қою, екі жаққа созу; 2. Гимнастикалық қабырғаға қарап тұрып, белінің тұсындағы тақтайшаны ұстап, алға еңкею 3. Қолдың күшін жетілдіруге арналған жаттығулар: 3-5 метр қашықтықта екіқолын жерге қойып, жүру (бір бала екінші баланы аяғынан ұстайды). 4. Арқаға арналған жаттығулар: отырып алға, артқа еңкею (5– 6 рет) <p>Негізгі қимылдар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тізені жоғары көтеріп жүру; 2. Бір сызыққа қойылған заттардың арасымен «жыланша» жүгіру; 3. Секіру допты қабырғаға лақтыру және екі қолымен қағып алу 4. Бір-бірінің жанына бір-бірінің артынан сапқа тұру. <p>Музыкалық-ырғақтық қимылдар.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қимылдардың ырғағын музыкалық сүйемелдеумен үйлестіру. 2. Дене жаттығуларын музыка ырғағымен орындау. 3. Шеңбер бойымен қимылдар жасау <p>Спорттық жаттығулар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дене шынықтырумен, спортпен айналысуға баулу. 2. Спорт түрлерімен таныстыруды жалғастыру. 3. Спорт залда және спорт алаңында қауіпсіздікті сактауға баулу. <p>Спорттық ойын элементтері:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Футбол элементтері. 2. Берілген бағытқа допты оң және сол аяқпен тебу. 3. Допты заттарды айналдыра жүргізу. Допты қақпаға тебу.

		<p>4. Допты бірнеше рет аяқпен қабырғаға тебу.</p> <p>Қымылды ойындар.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұлттық қымылды ойындарды ойнату. 2. Балаларды жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға қатысуға баулу. <p>Дербес қымыл белсенділігі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Дербес қымыл белсенділігін ұйымдастыру 2. Ойын алаңында балалардың жүруіне арналған кедегі жолдар жасау. <p>Салауатты өмір салтын қалыптастыру.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адамның денсаулығына гигиена мен күн тәртібінің ықпалы туралы түсініктерді кеңейту. <p>Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Мәдениетті тамақтану 2.Асхана құралдарын еркін қолдану 3.Жеке гигиена ережелерін орындау 4.Дененің тазалығын сақтау. <p>Сауықтыру-шынықтыру шаралары</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Таңертеңгі жаттығуды орындау 2. Дене бітімін қалыптастыру
	Қазақ тілі	<p>Тілдік дамытушы орта.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен жабдықталған орта құру. <p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фонематикалық естуді дамыту 2. Сөздегі дыбыстардың орнын анықтау (басы, ортасы, соны). <p>Сөздік кор.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Азық-тұлік атаулары 2. Аңшылық кәсіп 3. Мал өсіру 4. Егіншілік кәсіп <p>Тілдің грамматикалық құрылымы</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Сөздерді жіктеу, тәуелдеу, септеу 2. Интонациясы бойынша сөйлемдерді ажырату <p>Байланыстырып сөйлеу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Көркем шығарма мазмұнын ретімен жүйелі жеткізу 2. Кейіпкерлердің диалогын мәнерлі интонациямен беру
	Сөйлеуді дамыту	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті:</p> <p>Ана тіліндегі дауысты және айтылуы және дыбысталуы ұқсас дауыссыз б-п, г-ғ, к-қ, ж-ш, з-с, н-н, р-л дыбыстарды дұрыс, анық айтуды үйрету.</p> <p>Сөздік кор</p>

		<p>. Сөйлегенде көп мағыналы сөздерді, синонимдер мен антонимдердің колдануды, белгілі бір затқа белгілерді, әрекеттерді және берілген әрекетке заттарды таңдай білуді дамыту.</p> <p>Тілдің грамматикалық құрылымы:</p> <p>Сөйлемдердегі сөздерді: зат есімдерді сан есімдермен және сын есімдерді зат есімдермен үйлестіре білуді жетілдіру.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу:</p> <p>Әңгімелесу кезінде өзін мәдениетті ұстау, әдепті және сабырлы болуды үйрету. Шығармашылықпен сөйлеу қызметі.</p> <p>Шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру: ересектердің көмегімен әңгіменің жалғасын және соын ойдан шығаруын басқару</p>
	Көркем әдебиет	Шығарма мазмұнын сюжеттің бірізділігін сақтай отырып, эмоциямен, қысынды қайталап айтып беруді, диалогтік сөйлеуді дамыту, кейіпкерлерге және олардың әрекеттеріне өз көзқарасын білдіруді, сахналық қойылымдарға катысуға баулу.
	Саят ашу негіздері	<ol style="list-style-type: none"> 1.Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру 2. Сөздің мағынасына қызығушылығын ояту. 3. Сөздерді дыбыстық талдау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтауды үйрету. 4. Геометриялық фигурандардың, көгөністер, жемісжидектердің дайын суреттерінің сыртын шетке шығармай бастыру, бояуды жетілдіру
	Математика негіздері	<p>Жиын.</p> <p>Бүтін жиын мен оның әр бөлігі арасында байланыс орнату дағдысын дамыту</p> <p>Сан, санау</p> <p>. Көрнекілік негізінде 8 санының пайда болуымен таныстыру. 8,9 көлеміндегі санды тұра және кері санауға үйрету.</p> <p>Шама. Шамасы бойынша заттардың арасындағы қатынастарды білдіретін математикалық терминдердің колдануды дамыту.</p> <p>Геометриялық фигурандар.</p> <p>Шеңбермен және тіктөртбұрышпен салыстыру арқылы сопақша пішінментаныстыру. Геометриялық фигурандар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді(шар, текше, цилиндр) дұрыс атап, оларды ажыратабілуге жаттықтыру.</p> <p>Кеңістікті бағдарлау.</p> <p>Кеңістік туралы түсініктерді бекіту: заттарды кеңістікте орналастыру (солжақта, оң жақта, жоғарыда, төменде); қозғалыс бағыттары: сол жақтан оң жаққа, оң жақтан сол жаққа, жоғарыдан төменге, алға, артқа.</p> <p>Уақытты бағдарлау.</p> <p>Заттар мен құбылыстардың математикалық мәнін тануға қызығушылық пен эмоционалды көзқарасты, ойлау мәдениетін, таным процесін ерікті реттеу, шыдамдылық, үқыптылық, өзіне деген сенімділікті қалыптастыруға баулу.</p>

		Нұктелерді, өрнектерді салуға, тік және көлбеу таяқшаларды, қисық және қиғаш сзықтарды дәптердің тор көзінде сзызуға үйрету.
	Сурет салу	Заттардың пішіндеріне, бөліктердің салыстырмалы өлшеміне және олардың орналасуына сүйене отырып, түстер мен олардың реңктерін беру, негізгі пішінді, заттар мен олардың бөліктерінің пропорцияларын мәнерлеп жеткізе білу, түстерді өз қалауы бойынша таңдауын дамыту . Бейнелеу әдістерін (штрихтар, бояуларды араластырып, кляксография, жіппен) қолдануын дамыту.
	Мұсіндеу	Шынайы бейнесіне қарап және ойдан пішіндері мен өлшемі әртүрлі танысзаттарды: ойыншықтарды, ыдыстарды мұсіндеу оларға тән ерекшеліктерді беру, қолдың және саусақтардың қымылдарын жетілдіру. Бақылаған заттың бейнесін бере білуді, затты әртүрлі қалыптарда мұсіндеуді, пішіннің бетін дымқыл шүберекпен тегістеу және кескішті пайдалануды үйрету.
	Жапсыру	Шаршы немесе тікбұрыштың бұрыштарынқиу арқылы дөңгелек және сопақша пішіндерді қып алуды менгерту. Жапсырудың түрлі әдістері (симметриялы, сынарлы симметриялы, сұлбалы) мен тәсілдерін (тура, қисық қио, ою, флористика элементтерін) қолдануды, түрлі материалдардан (қағаз, мата, табиғи материалдар) жапсыру дағдыларын жетілдіру. Қайши мен желімді дұрыс қолдану мен еңбек қауіпсіздігі және жеке гигиена ережелерін сақтауды дамыту.
	Құрастыру	Құрылым материалдарынан, конструктор бөлшектерінен құрастыру. Ауызша сипаттау бойынша ұсынылған тақырыпқа, өз бетінше ойдан құрастыруға баулу Қағаздан құрастыру. Дербестікті, шығармашылықты, бастаманы қолдау. Ұжыммен сюжетті құрастыруға баулу. Дайын үлгілермен және қарапайым сызба бойынша жұмыс істеу, бейнені кескіні бойынша қио үшін қайшыны қолдану дағдысын дамыту. Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру. Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен, киіз үйдің жасауларымен таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеуді үйымдастыру.
	Музыка	Музыка тыңдау. Өмірдің кейбір құбылыстарын бейнелеу тәсілі ретінде әлемдік және қазақмузыка өнерінің шығармаларымен таныстыру. Ән айту. Бірінші октаваның «ре», екінші октаваның «до» диапазонда женіл дауыспен ән айтуды үйрету Музыкалық-ырғақтық қымылдар. музыканың қымыл сипатын женіл және ырғакпен жүгіру, жүрелеп отыру арқылы бере білуді қалыптастыру. Билер. Музыкаға сәйкес орындалатын би қымылдарын білу; би қымылдарының элементтерін женіл, еркін орындау; қозғалыс бағытын музыкалық фразаларға сәйкес өзгертуді үйрету. Би шығармашылығы. Таныс би қымылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қымылдарын шыгару, мәтінге

		<p>сәйкес әнді сахналау; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.</p> <p>Музыкалық дауылпаз және шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру.</p>
	Коршаған ортамен тәнистыру	<p>Бала, оның отбасы, үйі. Еңбекқорлық пен жауапкершіліктің маңызын түсіну, өзінөзі құрметтеу, ез күші мен мүмкіндіктеріне деген сенімділікті арттыру.</p> <p>Заттық әлем, кеңістікті бағдарлау. Заттар, олардың белгілерін нақтылау және бейтаныс заттардың қолданылуын түсіну. Көлік, байланыс құралдары.</p> <p>Арнайы көлік құралдарының түрлерін, белгілі бір жұмыс түрін орындау үшін олардың жабдықталуын түсіну Еңбекке баулу.</p> <p>Ата-ана еңбегін түсіну, адамдардың еңбектеріндегі өзара байланыстарды байқау. Еңбек ардагерлерін, қарттарды құрметтеу, ұлкенді сыйлау, олардың еңбекін бағалау дағдысын дамыту. Адамгершілік және патриоттық тәрбие. сеніп тапсырғантапсырмаларды жауапкершілікпен орындауга, айналасындағыларға әрқашан әділ болуға, оларға қолдау көрсетуге, көмек беруге, жалған сөйлемеуге баулу.</p> <p>Жол қозғалысы ережелері. Жолда қауіпсіздік ережелерін сақтау. Жол белгілері гироскутер, сигвейге арналған жолды білу, бағдаршамның белгілеріне сәйкес жолдан өту дағдысын пысықтау.</p> <p>Табиғатпен тәнистыру</p> <p>Адам өмірі үшін судың, құмның, күн, ай сәулесінің, саздың, тастардың маңызын түсінуін жетілдіру. Өсімдіктер әлемі.</p> <p>Тұған өлкенің өсімдіктері (ағаштар, бұталар, гүлдер, шөпті өсімдіктер) туралы түсініктерін кеңейту, «орман», «шалғын» және «бақша» ұғымдарымен тәнистыру.</p> <p>Жануарлар әлемі. Жануарлар тірі тіршілік иесі жануарлар қозғалады қоректенеді өседі және көбейеді Қарапайым экологиялық ұғымдар Адам және табиғат Табиғатты қорғау, сақтау Күн мен ауа Қоғамдық орындарда мінез-құлышқ ережелері Мектепалды тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Нениң «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажыратса білу</p>

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2023 – 2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: Байғанин ауданы Карауылкелді орта мектебі

Сыныбы: Мектеп алды даярлық «а»

Балалардың жасы: 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Желтоқсан

Айы	Ұйымдастырылған іс - әрекет	Ұйымдастырылған іс – әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру	<p>Жалпы дамытушы жаттығулар Саусақтарды айқастырып, алға-жоғары көтеру (қолды сыртқы жағымен ішке қарай бұру) Гимнастикалық қабырғаға арқасымен сүйеніп тұрып, белінің деңгейіндегі рейкадан ұстап, аяқты кезектестіре бұгу және тік көтеру. Алға еңкейіп, алақанын еденге тигізу. Колдарын айқастырып желкеге қою Негізгі қымылдар: Заттардан аттап жүру Жүру мен жүгіруді алмастыру Бір орында тұрып секіру 20 сантиметр дейінгі биіктіктікке секіру. Музикалық-ырғақтық қымылдар. Тұзу бағытта адымдал жүру Музика ырғақымен қымылдар жасау Жұбымен шенбер бойымен жүру. Спорттық жаттығулар: Ойындар арқылы спортқа деген қызуғушылығын ояту Спорт түрлерімен таныстыруды жалғастыру Спорттық ойын элементтері: Баскетбол элементтері. Кеуде тұсынан екі қолымен допты бір-біріне лақтыру. Допты тұра лақтыру Дербес қымыл белсенділігі. Командалық жарыстар ұйымдастыру Сауықтыру-шынықтыру Ертеңгілік жаттығулар орындау.</p>

		Дене бітімін қалыптастыру
	Қазақ тілі	<p>Тілдік дамытушы орта.</p> <p>Сұрақтарды дұрыс қоюға, оған қысқа және толық нақты жауап беруге баулу Мақал-мәтеддерді, көркем сөздерді қолдануына қолдау көрсету, ынталандыру Сөздік қор.</p> <p>Қазақ халқы егіншілік кәсіпке байланысты (дән, тұқым, суару, отау, ору, диірмен, орак, кетпен, шалғы, айыр, күрек, тырма, соқа) сөздермен толықтыру.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу.</p> <p>Өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуге, әңгімелесушінің сөзін мұқият тыңдауға, сұрақтарды дұрыс қоюға, оған қысқа және толық нақты жауап беруге баулу.</p>
	Сөйлеуді дамыту	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.</p> <p>Сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдану: дауыс қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеу.</p> <p>Сөздік қор.</p> <p>Алуан түрлі заттарды сипаттауға, қарым-қатынас жасауға қажетті сөздерді қолдану және түсіну, оларды сөйлегендеге белсенді қолдану дағдыларын қалыптастыру.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу.</p> <p>Табиғат құбылыстарын сипаттауда заттар мен нысандардың ерекшеліктерін білдіретін сөздерді дұрыс тандау, сын есімдер мен ұстеулерді қолдану.</p> <p>Шығармашылықпен сөйлеу әрекеті.</p> <p>Ересектердің көмегімен әңгіменің жалғасын және соңын ойдан шығару,</p>
	Көркем әдебиет	<p>Оқу, әңгімелеу.</p> <p>Балалардың театр әлеміне деген қызығушылығын дамыту.</p> <p>Мәнерлеп оқу.</p> <p>Өлеңді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту</p> <p>Шешендейкке, сөз өнеріне баулу,</p> <p>Жаңылтпаши айту өнеріне баулу.</p> <p>Белгілі образды сомдауда эксперимент жасауға, түрлендіруге мүмкіндік беру.</p> <p>Әдеби кейіпкердің белгілі бір әрекетін өзінің қалай қабылдағаны туралы айту,</p> <p>кейіпкерлердің жасырын әрекетін түсіну.</p>
	Саят ашу негіздері	<p>Сөздерді дыбыстық талдау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау.</p> <p>Буын туралы ұғымдарын кенейту, сөздерді буындарға бөлу, олардың саны мен ретін</p>

		<p>анықтау. Бұындардан сөздер құрастыруға (ауызша) үйрету. Жазу парагында бағдарлай білу, жазу жолы мен жоларалық кеңістікті ажырата білуге үйрету Дайын суреттерінің сыртын шетке шығармай бастыру, бояу</p>
	Математика негіздері	<p>Жиын. Жиындарды бөліктерге бөлу және оларды қайта біріктіру, Сан, санау.</p> <p>0 ден 9 дейінгі цифрмен таныстыру. «Қанша?», «Нешінші?» сұрақтарын ажырату, оларға дұрыс жауап беру. Көрнекілік негізінде 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 сандының пайда болуымен таныстыру. 9 көлеміндегі санды тұра және кері санауға үйрету.</p> <p>Шама. Заттарды салыстыру, сәйкес келмейтін затты бөліп алу. Геометриялық пішіндер. Геометриялық пішіндер (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) дұрыс атап, оларды бір-бірінен ажырата білуге жаттықтыру. Қоршаған ортадан геометриялық фигуralарға ұқсас заттарды табу, олардың пішіндерін анықтау. Кеңістікте бағдарлау. Қағаз парагын бағдарлай білуді бекіту. Уақытты бағдарлау. Тәулік бөліктерінің ауысуын («кеше», «бұгін», «ертен»), оқиғалардың ретін («алдымен – содан кейін», «бұрын – кейінірек») анықтау. Қисық және сынық сзықтарды дәптердің тор көзіне сыйзуға үйрету</p>
	Сурет салу	<p>Заттық сурет салу: Бояулармен жұмыс жасауды жетілдіру (бояғышта акварельді сумен араластыру, қажетті түсті алу), қанық түстер алу үшін қарындашты түрліше басып бояу, бейнелеу, түсті қанық беру үшін қағаздың фонын таңдау және бояуларды үйлестіру, өз жұмысының нәтижелерін бағалау.</p> <p>Қазақ халқының ұлттық қиімдері мен ою- өрнектері туралы білімдерін кеңейту (орамал, шапан, қамзол) салу</p> <p>Сюжеттік сурет салу: Жаңа жыл мерекесі туралы түсініктерін қалыптастыру Жаңа жыл кешінің аса сыйлы қонағы – Аязатаның қалай пайда болғанымен таныстыру; Балалардың суретте қарапайым сюжеттерді: әлеуметтік оқиғаларды, қоршаған өмірдегі оқиғаларды, мерекелерді, адамдардың еңбегін, ертегілердің, өлендердің, әндердің желісін жеткізе білуін жетілдіру.</p>

	Мұсіндеу	<p>Заттық мұсіндеу.</p> <p>Қарапайым қатынас түрлерін сақтай отырып адам пішінін мұсіндеуге үйрету;</p> <p>Адамның бейнесін, қол-аяқтардың қалпын дұрыс мұсіндеу.</p> <p>Сәндік мұсіндеу.</p> <p>Қазақ халқының түрлі ыдыс-аяқтарын (қазан, астau, табақ, тостағan, керсен, ожау, күбі торсық), тұрмыстық заттарын</p> <p>Сюжеттік мұсіндеу.</p> <p>Ертегілер мен әңгімелердің мазмұны бойынша сюжеттік композицияларды құру дағдыларын жетілдіру.</p>
	Жапсыру	<p>Заттық жапсыру.</p> <p>Жапсырудың түрлі әдістері (симметриялы, сыңарлы симметриялы, сұлбалы) мен тәсілдерін (тура, қисық қиу, ою, флористика элементтерін және т.б.) қолдану</p> <p>Сәндік жапсыру:</p> <p>Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен (кілем, алаша, сырмақ, ши, көрпе, жастық)) таныстыру, аталған заттардан қалауы бойынша қызып жапсыру, оларды ою-өрнектермен безендіру.</p> <p>Сюжеттік жапсыру</p> <p>Сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай аракатынасын, әртүрлі заттардың бөліктерінің пішінін, олардың құрылымын, пропорцияларын беру, әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды бейнелеу</p>
	Музыка	<p>Музыка тыңдау.</p> <p>Музыканы тыңдай отырып, балалардың музыкаға деген қызығушылын қалыптастыру</p> <p>Музыкалық шығармалардың жанрларын ажыратуға (ән, күй, марш, би) үйрету.</p> <p>Музыкалық-ырғақтық қимылдар.</p> <p>Музыканың және оның бөліктерінің сипатындағы өзгерістерге сәйкес қимылдарды езгерте отырып, жаттығуларды орындауға үйрету:</p> <p>Би шығармашылығы.</p> <p>Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды, әртүрлі бағытта жүгіруді және секіруді менгереу.</p> <p>Ән айту.</p> <p>Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру.</p> <p>Ән айту дағдыларын қалыптастыру</p>

	Қоршаған ортамен таныстыру	<p>Бала, оның отбасы, үй.</p> <p>Өзінің жасына сәйкес өмірінде болатын өзгерістерді, балабақшаға баруы, мектепке баруы, ересек азамат болып ержетуі мен еңбек етуі, болашақта табысты болуы үшін білімнің қажеттігін түсінуіне</p> <p>Заттық әлем, кеңістікті бағдарлау.</p> <p>Заттардың қандай материалдардан жасалғанын өз бетінше анықтау және талдау, олардың сапалары мен қасиеттерін сипаттау.</p> <p>Көлік, байланыс құралдары.</p> <p>Ұялы телефон, смартфон, компьютер, ғаламтор, теледидардың қолданылуын білу, оларды қолдануда қауіпсіздікті сактау.</p> <p>Әуеде жүретін көлік түрлерімен таныстыру</p> <p>Тұыстық байланыстарды түсіну (өз жұрты, атасы мен әжесі, жақын тұыстары, нағашы жұрты), өзінің жеті атасын білу.</p> <p>Адамгершілік және патриоттық тәрбие.</p> <p>Балаларды адамгершілік құндылықтарға, өз іс-әрекеттері мен басқа адамдардың іс-әрекеттерін бағалай білуге баулу.</p> <p>Жол қозғалысы ережелері.</p> <p>Жол қозғалысының қарапайым ережелерін, жаяу жүргіншілер мен велосипедшілердің қозғалыс ережелерін сактау.</p>
	Құрастыру	<p>Қағаз цилиндрлерден (тақия, сәукеле, кимешек және т.б.) және қолғап құрастыру</p> <p>Дайын үлгілермен және қарапайым сызба бойынша жұмыс істеу, бейнені кескіні бойынша кию үшін қайшыны қолдану.</p> <p>Табиғи (мақта, дәннің түрлері) және қалдық заттардан құрастыруға баулу.</p>

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2023 – 2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: Байғанин ауданы Карауылкелді орта мектебі

Сыныбы: Мектеп алды даярлық «а»

Балалардың жасы: 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Кантар

Айы	Ұйымдастырылған іс – әрекет	Ұйымдастырылған іс – әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру	<p>Жалпы дамытушы жаттығулар</p> <p>Гимнастикалық қабырғаға қарап тұрып, белінің тұсындағы тақтайшаны ұстап, алға еңкею. Қолдарын айқастырып желкеге қою, қолды жазып, екі жаққа созу</p> <p>Отырып алға қарай еңкею, тізерлеп тұрып алға еңкею. Қолдың қүшін жетілдіруге арналған жаттығулар.</p> <p>Негізгі қимылдар:</p> <p>скамейканың үстіне қойылған текшелерден аттап журу</p> <p>допты басымен итеріп, төрттагандап еңбектеу (арақашықтығы 3-4 метр)</p> <p>2–2,5 метр арақашықтықтағы нысанана құм салынған қапшықты лақтыру</p> <p>Музыкалық-ырғактық қимылдар.</p> <p>Жұбымен шенбер бойымен журу</p> <p>Спорттық жаттығулар:</p> <p>Бір-бірін шанамен сырғанату, төбешіктен бір-бірлеп және екі-екіден шанамен сырғанау. Сырғанау. Өз бетінше мұзды жолмен сырғанау, жүгіріп келіп сырғанау</p> <p>Спорттық ойындар</p> <p>Хоккей элементтері</p>
	Қазақ тілі	<p>Тілдік дамытушы орта.</p> <p>Сын есімдерді, үстеулерді, көп мағыналы сөздерді қолданады.</p> <p>Сөздік қор.</p> <p>Қазақ халқы қолөнер шеберлерімен жасалған киіз үйдің заттарын және тұрмыстық заттарды білдіретін (кереге, уық, шанырақ, ағаш керует, кебеже, сандық, кілем, сырмақ, алаша, ши, бау, басқұр, арқан, жіп),</p> <p>Байланыстырып сөйлеу.</p> <p>Айналасындағылармен өздігінен диалогты бастауға ынталандыру.</p>
	Сөйлеуді дамыту	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.</p> <p>Фонематикалық естуді дамыту, сөздегі дыбыстардың орнын анықтау (басы, ортасы, соны).</p>

		<p>Артикуляциялық жаттығулар жасау.</p> <p>Сөздік қор.</p> <p>Сөйлегенде көп мағыналы сөздерді, синонимдер мен антонимдерді қолдану, белгілі бір затқа белгілерді, әрекеттерді және берілген әрекетке заттарды таңдай білу.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу.</p> <p>Табиғат құбылыстарын сипаттауда заттар мен нысандардың ерекшеліктерін білдіретін сөздерді дұрыс таңдау, сын есімдер мен үстеулерді қолдану.</p> <p>Шығармашылықпен сөйлеу әрекеті.</p> <p>Ересектердің көмегімен әңгіменің жалғасын және соңын ойдан шыгару,</p>
	Көркем әдебиет	<p>Оқу, әңгімелеу.</p> <p>Балалардың театр әлеміне деген қызығушылығын дамыту.</p> <p>Мәнерлеп оқу.</p> <p>Өләнді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту</p> <p>Шешендікке, сөз өнеріне баулу,</p> <p>Жаңылтпаш айту өнеріне баулу.</p> <p>Белгілі образды сомдауда эксперимент жасауга, түрлендіруге мүмкіндік беру.</p> <p>Әдеби кейіпкердің белгілі бір әрекетін өзінің қалай қабылдағаны туралы айту,</p> <p>кейіпкерлердің жасырын әрекетін түсіну.</p>
	Саят ашу негіздері	<p>Сөздерді дыбыстық талдау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау.</p> <p>Буын туралы ұғымдарын көңейту, сөздерді буындарға бөлу, олардың саны мен ретін анықтау.</p> <p>Буындардан сөздер құрастыруға (ауызша) үйрету.</p> <p>Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу</p>
	Математика негіздері	<p>Жиын.</p> <p>Жиынның бөліктен үлкен екенін, бөліктің жиыннан кіші екенін, жиынның бөліктерін санау</p> <p>Сан және санау.</p> <p>10 көлеміндегі сандарды салыстыру, саны кем затқа бір зат қосу арқылы теңсіздіктен теңдік немесе саны көп заттан біреуін алып тастау арқылы теңдіктен теңсіздік шыгару.</p> <p>Шама.</p> <p>Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын, енін, биіктігін өлшеу және осы өлшемдер бойынша бірнеше заттарды салыстыру. Беттестіру, тұстастыру және жүппен салыстыру</p> <p>Кеңістікте бағдарлау.</p> <p>Берілген бағытта, оны белгі бойынша өзгерте отырып, бағдарлауын қалыптастыру. Қағаз парагын бағдарлай білуді бекіту.</p> <p>Уақытты бағдарлау.</p> <p>Айлар, жыл мезгілдері туралы түсініктерді қалыптастыру, олардың ретін білу және атау, циферблат бойынша уақытты анықтау. Тәулік бөліктерінің ауысын («кешे», «бүгін», «ертең»), оқиғаларды</p>

	Сурет салу	Заттардың пішіндеріне, бөліктердің салыстырмалы өлшеміне және олардың орналасуына сүйене отырып, тұстар мен олардың реңтерін беру, негізгі пішінді, заттар мен олардың бөліктерінің пропорцияларын мәнерлеп жеткізе білу, тұстарді өз қалауы бойынша таңдау
	Мұсіндеу	Мұсіндеудің әдістерін қолдану: құрылымдық (жеке бөліктерден) және мұсіндік (негізгі бөліктерді тұтас кесектен жасау). Затқа қарап мұсіндеуде ойыншықтарды, пішіні шағын мұсіндерді, халық шеберлерінің бұйымдарын қолдану. Қазақ халқының түрлі ыдыс-аяқтарын (қазан, астау, табақ, тостаған, керсен, ожау, күбі торсық), тұрмыстық заттары
	Жапсыру	Қағаздан таныс немесе ойдан әртүрлі бейнелерді, қатпарланып бүктелген қағаздан бірдей бірнеше пішіндерді және екіге бүктелген қағаздан симметриялы пішіндеңі заттарды қиу.
	Музыка	Музыка тыңдау. Лирикалық, вальс ырғағындағы баяу әуендерді қабылдау, Музыкалық-ырғақтық қимылдар. Музыканың және оның бөліктерінің сипатындағы өзгерістерге сәйкес қимылдарды өзгерте отырып, жаттығуларды орындауға үйрету: Би шығармашылығы. Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды, әртүрлі бағытта жүгіруді және секіруді меңгеру. Ән айту. Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру.
	Қоршаған ортамен таныстыру	Бала, оның отбасы, үйі. Өзінің жасына сәйкес өмірінде болатын өзгерістерді, балабақшаға баруы, мектепке баруы, ересек азамат болып ержетуі мен еңбек етуі, болашақта табысты болуы үшін білімнің қажеттігін түсінуіне Заттық әлем, кеңістікті бағдарлау. Үй-жайларда, балабақша ауласында, жақын мандағы шағын ауданда еркін бағдарлай білу. Көлік, байланыс құралдары. Ұялы телефон, смартфон, компьютер, ғаламтор, теледидардың қолданылуын білу, оларды қолдануда қауіпсіздікті сақтау. Еңбекке баулу. Еңбек ардагерлерін, карттарды құрметтеу, үлкенді сыйлау, олардың еңбегін бағалау. Тұстық байланыстарды түсіну (өз жұрты, атасы мен әжесі, жақын туыстары, нағашы жұрты), өзінің жеті атасын білу. Адамгершілік және патриоттық тәрбие. Қазақстан Республикасының бас қаласы – Астана, республикадағы қалалар мен ауылдардың атаулары, олардың көрікті жерлері, ауыл мен қала өмірінің ерекшеліктері туралы ұғымдарын байыту Жол қозғалысы ережелері.

		«Жаяу жүргіншілер жолы», «Велосипедке арналған жол (электросамокат, гироскутер, сигвей)» белгілерімен таныстыруды жалғастыру.
	Құрастыру	<p>Қағаздан құрастыру Шығармашылық ойлауды және қиялды дамыту. Қағаздан құрастыру 89 әдістерін қолданып, жазық материалды көлемді пішінге өзгерте білуді бекіту.</p> <p>Табиги материалдан құрастыру Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып, елестетуі, ойлауы бойынша қолдан бүйімдар жасай білу.</p>

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2023 – 2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: Байғанин ауданы Карауылкелді орта мектебі

Сыныбы: Мектеп алды даярлық «а»

Балалардың жасы: 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Ақпан

Айы	Ұйымдастырылған іс – әрекет	Ұйымдастырылған іс – әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру	<p>Жалпы дамытушы жаттығулар Арқаға арналған жаттығулар: отырып алға, артқа еңкею (5–6 рет) стретчинг элементтері бар жаттығуларды орындау қолдың көмегімен етпетінен жатып еңбектеу (3 метр). Допты жоғарыдан (алға және артқа) бірбіріне беру. Қолды алға көтеріп онға, солға бұрылу.</p> <p>Негізгі қимылдар: әр қадам сайын допты алдынан немесе артынан қолдан-қолға ауыстыра отыру, кедір-бұдыр тақтай, гимнастикалық скамейка бойымен жүру; гимнастикалық скамейканың бойымен екі қадам қашықтықта орналасқан іші толтырылған доптардан аттап өту; қолдарынан ұстап, жұптарымен айналу.</p> <p>Музыкалық-ырғақтық қимылдар. Жұбымен шеңбер бойымен жүру</p> <p>Спорттық жаттығулар: Бір-бірін шанамен сырғанату, тәбешіктен бір-бірлеп және екі-екіден шанамен сырғанау. Сырғанау. Өз бетінше мұзды жолмен сырғанау, жүгіріп келіп сырғанау</p> <p>Спорттық ойындар Хоккей элементтері</p>
	Қазақ тілі	<p>Тілдік дамытушы орта. Балалардың қоршаган ортага өзінің қарым-қатынасын білдіруге, ауызскі сөйлеуде мақал-мәтелдерді, көркем сөздерді қолдануына қолдау көрсету, ынталандыру.</p> <p>Сөздік қор. Қазақ халқының аңшылық кәсібі (аң, аңшы, орманшы, қорықшы), сөздермен толықтыру.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу. Заттар мен ойыншықтар, сюжетті суреттерді зат, сын, сан есімдерді қолдана отырып,</p>

		сипаттауда сөздерді дәл және дұрыс қолдануға үйрету.
	Сөйлеуді дамыту	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдану: дауыс қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеу.</p> <p>Сөздік қор. Алуан түрлі заттарды сипаттауға, қарым-қатынас жасауға қажетті сөздерді қолдану және түсіну, оларды сейлегендеге белсенді қолдану дағдыларын қалыптастыру.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу. Ойыншықтарды, заттарды, сюжеттік суреттер, табиғат құбылыстарын сипаттауда заттар мен нысандардың ерекшеліктерін білдіретін сөздерді дұрыс таңдау, сын есімдер мен үстеулерді қолдану.</p> <p>Шығармашылықпен сөйлеу әрекеті. Ересектердің көмегімен әңгіменің жалғасын және соңын ойдан шыгару,</p>
	Көркем әдебиет	<p>Оқу, әңгімелеу. Көркем шығарманы рөлдерге бөліп, сахналашу, рөлдерде кейіпкердің көңіл қуйі мен мінезін, бейненің қимылын, интонациясы мен мимикасын беру, қойылымдағы өзінің рөлін мәнерлі дербес орындау.</p> <p>Мәнерлеп оқу. Өлөнді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту Санамақ өнеріне баулу, Айтыс өнеріне баулу.</p>
	Саят ашу негіздері	<p>Сөздерді дыбыстық талдау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау.</p> <p>Буын туралы ұғымдарын кеңейту, сөздерді буындарға бөлу, олардың саны мен ретін анықтау. Буындардан сөздер құрастыруға (ауызша) үйрету.</p>
	Математика негіздері	<p>Жиын. Жиынды сапасы бойынша әртүрлі элементтерден (түсі, өлшемі, пішіні, дыбысы, қимылы, қолданылуы бойынша заттардан) құру.</p> <p>Сан және санау. Тенденциялық түсінік қалыптастыру, әртүрлі заттардан тұратын топтардың санын анықтау, топтарды санау және салыстыру негізінде сандық мәндерді дұрыс жалпылау.</p> <p>Шама. Шамасы бойынша заттардың арасындағы қатынастарды білдіретін математикалық терминдерді қолдану.</p> <p>Кеңістікте бағдарлау. Кеңістік туралы түсініктегі бекіту: заттарды кеңістікте орналастыру, қозғалыс бағыттары: сол жақтан он жаққа, он жақтан сол жаққа, жоғарыдан төменге, алға, артқа.</p>

		<p>Уақытты бағдарлау. Жыл мезгілдері туралы түсініктерді қалыптастыру, олардың ретін және атау білу, Нұктелерді, өрнектерді салуға, тік және көлбеу таяқшаларды сызуға үйрету.</p>
	Сурет салу	<p>Бояулармен жұмыс жасауды жетілдіру (бояғышта акварельді сумен араластыру, қажетті түсті алу), қанық түстер алу үшін қарындашты түрліше басып бояу, бейнелеу, түсті қанық беру үшін қағаздың фонын таңдау және бояуларды үйлестіру, өз жұмысының нәтижелерін бағалау.</p>
	Мұсіндеу	<p>Затқа қарап мұсіндеуде ойыншықтарды, пішіні шағын мұсіндерді, халық шеберлерінің бұйымдарын қолдану. Қазақ халқының зергерлік бұйымдарымен (білеңік, сырға, сақина, тұмар, шашбау) таныстыру, аталған заттардан қалауы бойынша мұсіндеу және оларды ою-өрнектермен және қосымша заттармен (моншак, дән) безендіру, жұмыс барысында әртүрлі пішінді кескіштерді қолдану, олардың бетіне бедерлер жасау.</p>
	Жапсыру	<p>Сюжеттік композициялар жасау, оларды сәнді бөлшектермен толықтыру, жеке және топпен бірлесіп жасау, онда міндеттерді келісіп атқару.</p>
	Құрастыру	<p>Қағаздан құрастыру Дайын үлгілермен және қарапайым сызба бойынша жұмыс істеу, бейнені кескіні бойынша кию үшін қайшыны қолдану. Табиги материалдан құрастыру Табиги (мақта, жұн, жіп,) және қалдық заттардан құрастыруға баулу.</p>
	Музыка	<p>Музыка тыңдау. Қазақ халқының әндерін үздік тыңдауға баулу. Музыкалық-ыргақтық қимылдар. Музыкаға сәйкес орындалатын би қимылдарын білу; би қимылдарының элементтерін женіл, еркін орындау;</p> <p>Би шығармашылығы. Балаларға таныс әуендерді жеке және шағын топпен орындауға үйрету,</p> <p>Ән айту. Музыкалық сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз жеке ән айту дағдыларын дамыту.</p>
	Қоршаған ортамен таныстыру	<p>Бала, оның отбасы, үйі. Еңбеккорлық пен жауапкершіліктің маңызын түсіну, өзін-өзі құрметтеу, өз күші мен мүмкіндіктеріне деген сенімділікті арттыру.</p> <p>Заттың әлем, кеңістікті бағдарлау. Үй-жайларда, мектеп ауласында, жақын мандағы шағын ауданда еркін бағдарлай білу.</p>

Көлік, байланыс құралдары.

Әуедегі көлік түрлерімен таныстыру

Еңбекке баулу.

Топта тазалықты сақтауға, кезекшілік міндеттерін білу оны жауапкершілікпен атқаруға үйрету.

Адамгершілік және патриоттық тәрбие.

Өз тобындағы сыныптастарын тарта отырып, ұлттық ойындар ойнау, үйымшылдылыққа ,бауырмалдыққа баулу.

Жол қозғалысы ережелері.

Жол қозғалысының қарапайым ережелерін, жаяу жүргіншілер мен велосипедшілердің қозғалыс ережелерін сақтай білу.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2023 – 2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: Байғанин ауданы Карауылкелді орта мектебі

Сыныбы: Мектеп алды даярлық «а»

Балалардың жасы: 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Наурыз

Айы	Ұйымдастырылған іс - әрекет	Ұйымдастырылған іс – әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру	<p>Жалпы дамытушы жаттығулар Алға қарай еңкейіп, алақанды еденге тигізу; артқы жағынан қолды айқастырып көтеру; қолды жоғары көтеріп, жан-жаққа бұрылу. Отрып алға қарай еңкею, тізерлеп тұрып алға еңкею.</p> <p>Негізгі қимылдар: Екі тізенің арасына қашықты қысып алып, тұзу бағытта (арақашықтығы 6 метр) қос аяқпен секіру. кедергілерден өту арқылы әртүрлі жылдамдықпен – баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5–2 минут тоқтамай жүргіру;</p> <p>Салауатты өмір салтын қалыптастыру Адамның денсаулығы дұрыс тاماқтануға байланысты екені туралы түсініктерді жетілдіру. Адамның денсаулығына гигиена мен күн тәртібінің ықпалы туралы түсініктерді кеңейту</p> <p>Спорттық жаттығулар: . Спорт залда және спорт алаңында қауіпсіздікті сақтауға баулу</p> <p>Қимылды ойындар Балаларды жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға қатысуға баулу.</p>
	Қазақ тілі	<p>Тілдік дамытушы орта Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен, киім-кешегімен, азық-түлік өндірудегі тұрмыстық кесібімен, тұрмыста, аң аулауда, мал өсіруде және егіншілікке қажетті құрал жабдықтары,</p> <p>Сөздік қор. Мал өсіруге байланысты (қора, жайлау, қыстау, жем, астау, соғым, сыбаға), егіншілік кесіпке байланысты (дән, тұқым, суару, отау, ору, диәрмен, орақ, кетпен, шалғы, айыр, күрек, тырма, соқа) сөздермен толықтыру.</p> <p>Тілдің грамматикалық құрылымы Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегендеге қолдана білуді жетілдіру</p>

		<p>Байланыстырып сөйлеу Таныс немесе бейтаныс erteгілер мен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуда баулу.</p>
	Сөйлеуді дамыту	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. . Сөздегі дыбыстардың орнын анықтау (басы, ортасы, соны). Артикуляциялық жаттығулар жасау. Сөздік қор. сөздегі дыбыстардың орнын анықтау (басы, ортасы, соны). Артикуляциялық жаттығулар жасау. Байланыстырып сөйлеу. Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу, монологты байланыстырып құра білу, әңгімені бірізді айтуда, шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелерді құрастыру. Шығармашылықпен сөйлеу әрекеті бақылаулар мен суреттер бойынша сипаттауда және хабарлауда әңгімелерін құрастыру,</p>
	Көркем әдебиет	<p>Оқу, әңгімелеу. Шығарма мазмұнын сюжеттің бірізділігін сақтай отырып, эмоциямен, қысынды қайталап айтып беру, диалогтік сөйлеуді дамыту, кейіпкерлерге және олардың әрекеттеріне өз көзқарасын білдіру. Әдеби кейіпкердің белгілі бір әрекетін өзінің қалай қабылдағаны туралы айтуда, кейіпкерлердің жасырын әрекеттің түсінү.</p>
	Саят ашу негіздері	<p>. Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау. берілген сөзге сөйлем құрастыру., өлшемі, пішіні, дыбысы, қымылды, қолданылуы бойынша заттардан) құру. Сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз), сөйлем сөздерден тұратынын түсінү.</p>
	Математика негіздері	<p>Жиын. «Бір» сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру. Сан және санау. . 0 деңгээлдің цифрен таныстыру. «Қанша?», «Нешінші?» сұрақтарын ажырату, оларға дұрыс жауап беру. 10 көлеміндегі сандарды салыстыру, саны кем затқа бір зат қосу арқылы теңсіздіктен теңдік немесе саны көп заттан біреуін алғып тастауда арқылы теңдіктен теңсіздік шығару. Шама. Беттестіру, тұстастыру және жұппен салыстыру тәсілдерін қолдана отырып, заттарды салыстыру, заттар тобынан 2-3 белгілері бойынша сәйкес келмейтін затты бөліп алу. Геометриялық пішіндер Геометриялық фигуналар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, текше, цилиндр) дұрыс атап, оларды ажыратада білуге жаттықтыру.</p>

		<p>Кеңістікте бағдарлау. Берілген бағытта, оны белгі бойынша өзгерте отырып, бағдарлауын қалыптастыру.</p> <p>Уақытты бағдарлау. Тәулік бөліктерінің аудиосын («кеше», «бүгін», «ертең»), оқигалардың ретін («алдымен – содан кейін», «бұрын – кейінірек») анықтау</p>
	Сурет салу	Қазақ ою-өрнектерінің сипатын, колоритін жеткізе отырып, көлемді пішіндерді бояу, парақтың ортасын, бұрыштарын, жоғарғы, төменгі, оң және сол жақтарын ажырату, тік сзықтардың әртүрлі үйлесуімен құрылған қазақ ою-өрнегінің элементтерін салу.
	Мүсіндеу	Қазақ халқының түрлі ыдыс-аяқтарын (қазан, астау, табақ, тостаған, керсен, ожау, күбі торсық), тұрмыстық заттарын (керует, үстел, ер-тұрман, ошақ, кебеже, диірмен), зергерлік бұйымдарымен (білеziк, сырға, сақина, тұмар, шашбау), туған өлкедегі мәдени мұра ескерткіштерімен таныстыру
	Жапсыру	Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен (кілем, алаша, сырмак, ши, көрпе, жастық), киіз үйдің жабдықтарымен (кереге, уық, шанырақ, сықырлауық, басқур) таныстыру, аталған заттардан қалауы бойынша қызып жапсыру, оларды ою-өрнектермен безендіру.
	Құрастыру	<p>Қағаздан құрастыру Қағаз цилиндрлерден қазақ халқының ұлттық бас күімдерін (тация, сәукеле, кимешек) және ыдыстарын құрастыру, оларды жіппен, ою-өрнектермен безендіру.</p> <p>Табиғи материалдан құрастыру Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен, киіз үйдің жасауларымен, тұрмыстық заттарымен, ыдыстарымен таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи</p>
	Музыка	<p>Музыка тыңдау Қазақ халық аспаптары: домбыра мен қобyz үнінің тембрлік ерекшеліктерімен, «куй» жанрымен, қүйші-композиторлар: Құрманғазының, Қорқыттың, Тәттімбеттің, Дина Нұрпейісованың, Дәuletкерей Шығайұлының, Ықылас Дүкенұлының шығармаларымен таныстыру.</p> <p>Музыка лық-ыргақтық қимылдар. Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды, әртүрлі бағытта жүгіруді және секіруді меңгеру.</p> <p>Би шығармашылығы. Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару,,</p> <p>Ән айту. Музыкалық сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз жеке ән айту дағдыларын дамыту</p>
	Қоршаған ортамен таныстыру	Бала, оның отбасы, үйі. Тұстық байланыстарды түсіну (өз жұрты, атасы мен әжесі, жақын тұстары, нағашы жұрты), езінің жеті атасын білу.

Заттық әлем, кеңістікті бағдарлау.

Заттардың қандай материалдардан жасалғанын өз бетінше анықтау және талдау, олардың сапалары мен қасиеттерін сипаттау.

Еңбекке баулу.

Ата-ана еңбегін түсіну, адамдардың еңбектеріндегі өзара байланыстарды байқау. Еңбек ардагерлерін, қарттарды құрметтеу, ұлкенде сыйлау, олардың еңбегін бағалау

Адамгершілік және патриоттық тәрбие.

Мемлекеттік мерекелердің (Жаңа жыл, Халықаралық әйелдер күні, Наурыз мейрамы, Қазақстан халқының бірлігі мерекесі, Отан қорғаушы күні, Женіс күні, Астана күні, Қазақстан Республикасының Конституциясы күні, Республика күні), ұлттық мереке (Тәуелсіздік күні) маңыздылығын түсіну, оларға белсенді қатысу. Қазақстанның тұңғыш ғарышкерлері Тоқтар Әубәкіров, Талғат Мұсабаевті білу, оларды құрметтеу.

Осімдіктер әлемі

Осімдіктерге қажеттіліктеріне сәйкес күтім жасау әдістерін білу: оларды суару, түбін қопсыту, жапырақтың шаңын сұрту.

Жануарлар әлемі

Бақылау арқылы төрт түліктің пайдасын білу, оларды күтіп-баптау, жылдың әр мезгілінде олардың сыртқы түрі мен тіршілік ету ерекшеліктерін сипаттау.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2023 – 2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру үйімі: Байғанин ауданы Қарауылкелді орта мектебі

Сыныбы: Мектеп алды даярлық «а»

Балалардың жасы: 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Сәуір

Айы	Ұйымдастырылған іс - әрекет	Ұйымдастырылған іс – әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру	<p>Жалпы дамытушы жаттығулар Қолдың күшін жетілдіруге арналған жаттығулар. 3-5 метр қашықтықта екі қолын жерге қойып, жүргу (бір бала екінші баланы аяғынан ұстайды). Іштің бұлшық еттеріне арналған жаттығулар: екі бала жұптасып жасайды: бірінші бала қолын желкесіне қойып, шалқасынан жатып, денесін көтереді, екінші бала оның аяғына отырады (5-6 рет); гимнастикалық қабырғада қолдарымен тартылып тұрып, аяқтарын көтеру (5-6 рет).</p> <p>Негізгі қимылдар: Секіру: бір орында тұрып, алға қарай 3–4 метр қашықтыққа жылжу арқылы секіру, екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы 6 метр) қос аяқпен секіру, бір аяқпен және қос аяқпен құрсаудан құрсауға секіру (арақашықтығы 40 сантиметр), алға айналдыра отырып, ұзын және қысқа секіргіштен секіру, оң және сол аяқты алмастыра отырып, арқаннан, сызықтан секіру, тұрған орнында айналып секіру; биіктікten секіру, 20 сантиметр дейінгі биіктіктікке секіру.</p> <p>Қимылды ойындар. Ынта мен шығармашылық таныта отырып, таныс қимылды ойындарды өз бетінше ұйымдастыруға мүмкіндік беру. Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Балаларды жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға қатысуға баулу. 244. Дербес қимыл белсенділігі</p> <p>Спорттық ойындар. Баскетбол элементтері. Кеуде тұсынан екі қолымен допты бір-біріне лақтыру. Допты оң және сол қолмен алып жүруге жаттықтыру</p> <p>Салауатты өмір салтын қалыптастыру. Өзінің көңіл-күйін сипаттай білуге үйрету. Балаларды дені сау адамның мүмкіндіктерімен таныстыру, олардың салауатты өмір салтына деген қажеттілігін қалыптастыру.</p>

	Қазақ тілі	<p>Тілдік дамытушы орта Тұған өлкенің көрнекі жерлері, әсем табиғаты, тарихи орындары туралы суреттер, фотолар, альбомдармен жабдықталған орта құру.</p> <p>Сөздік қор. Туыстық қарым-қатынасты («бауыр», «немере», «шөбере», «ағайын», «түйсқан», «жеті ата») білдіретін сөздерді үйрету. Өзінің бауырлары, туыстары, ағайындары, татулық, жақындық, отбасылық мерекелер, салт-дәстүрлер туралы айтуда баулу Сөздерді жіктеп, тәуелден, септеп қолдана білуді</p> <p>Тілдің грамматикалық құрылымы Сөздерді жіктеп, тәуелден, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегендегі қолдана білуді жетілдіру</p> <p>Байланыстырып сөйлеу Тындалған көркем шығарма мазмұнын ретімен жүйелі түрде жеткізуге, кейіпкерлердің диалогын мәнерлі интонациямен беруге, шығарманы рөлдерге бөліп сомдауға, кейіпкерлердің мінез-құлқын жеткізуге баулу, шығарманы еркін талқылауға мүмкіндік беру.</p>
	Сөйлеуді дамыту	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдану: дауыс қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеу.</p> <p>Сөздік қор. Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «Асар», «Сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін түсіндіру, балаларды бір-біріне көмек қолын созуға, бірлесіп, келісіп ойнауға, тапсырманы орындауға, бір-бірінің қуанышына ортақтаса білуге, бір-біріне қамкор болуға баулу.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу. Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу, монологты байланыстырып құра білу, әңгімені бірізді айту, шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелерді құрастыру. Шығармашылықпен сөйлеу әрекеті. Бақылаулар мен суреттер бойынша сипаттау және хабарлау әңгімелерін құрастыру.</p>
	Көркем әдебиет	<p>Оқу, әңгімелеу. Балалардың назарын кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына аудару. Баланың басқа құрдастарымен және ересектермен түрлі дереккөздерден: ғаламтордан, теледидардан, жақындарының әңгімесінен алған ақпараттарымен, әсерлерімен бөлісуіне мүмкіндік беру. Шығарма мазмұнын сюжеттің бірізділігін сақтай отырып, эмоциямен, қисынды қайталап айту. Жұмбақ шешүгे баулу.</p>

		<p>Мәнерлеп оқу. Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу, онда рөлді, сюжетті таңдауда бастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру.</p>
	Саят ашу негіздері	<p>Сөздерді дыбыстық талдау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау. Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау.</p> <p>Геометриялық фигуralардың, көгөністер, жеміс-жидектердің дайын суреттерінің сыртын шетке шығармай бастыру, бояу. Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденен, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сыйықтарды, нұктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өз бетінше жазуға мүмкіндік беру</p>
	Математика негіздері	<p>Жиын. Жиынды сапасы бойынша әртүрлі элементтерден (түсі, өлшемі, пішіні, дыбысы, қимылы, қолданылуы бойынша заттардан) күрү,</p> <p>Сан және санау. 10 көлеміндегі сандарды салыстыру, саны кем затқа бір зат қосу арқылы теңсіздіктен теңдік немесе саны көп заттан біреуін алып тастау арқылы теңдіктен теңсіздік шығару</p> <p>Шама. Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын, енін, биіктігін өлшеу және осы өлшемдер бойынша бірнеше заттарды салыстыру.</p> <p>Кеңістікте бағдарлау. Кеңістік туралы түсініктерді бекіту: заттарды кеңістікте орналастыру, қозғалыс бағыттары: сол жақтан оң жаққа, оң жақтан сол жаққа, жоғарыдан төменге, алға, артқа.</p> <p>Геометриялық пішіндер. Коршаган ортадан геометриялық фигуralарға ұқсас заттарды табу, олардың пішіндерін анықтау</p> <p>Уақытты бағдарлау. Заттар мен құбылыстардың математикалық мәнін тануға қызығушылық пен эмоционалды көзқарасты, ойлау мәдениетін, таным процесін ерікті реттеу, шыдамдылық, ұқыптылық, өзіне деген сенімділікті қалыптастыруға баулу.</p>
	Сурет салу	Балалардың суретте қарапайым сюжеттерді: әлеуметтік оқиғаларды, қоршаган өмірдегі оқиғаларды, мерекелерді, адамдардың еңбегін, ертегілердің, олендердің, эндердің желісін жеткізе білуін жетілдіру
	Мұсіндеу	Біртекті заттардан сюжеттер күрү, бірнеше пішінді бір тұғырға орналастыру, сюжеттерде пішіннің, қимылдың ерекшеліктерін жеткізе білу, кейіпкерлердің өзіне тән бөлшектерін мұсіндеу, композицияларды қосымша заттар мен элементтердің көмегімен көркемдеп жеткізу.
	Жапсыру	Сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай арақашынасын, әртүрлі заттардың бөліктерінің пішінін, олардың күрылымын, пропорцияларын беру, әлеуметтік оқиғаларды,

		балалар өміріндегі оқиғаларды бейнелеу, шаблондармен, трафареттермен, дайын үлгілермен жұмыс істеу, композиция ережелеріне, перспективаға сәйкес бейнелерді құрастыру
	Құрастыру	<p>Қағаздан құрастыру тұған өлкедегі мәдени мұра ескерткіштерімен таныстыру, аталған заттардан қалауы бойынша мұсіндеу және оларды ою-өрнектермен және қосымша заттармен (моншақ, дән) безендіру, жұмыс барысында әртүрлі пішінді кескіштерді қолдану, олардың бетіне бедерлер жасау.</p> <p>Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру. Табиғи (ағаш, мақта, жұн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлери) және қалдық заттардан құрастыруға баулу.</p>
	Музыка	<p>Музыка тыңдау Лирикалық, вальс ырғағындағы баяу әуендерді қабылдау, әннің (шығарманың) сипатына сәйкес би қимылдарын орындаі білу, әннің қарқынының өзгеруін байқау, шығармаларды сипаттай білу. Қазақ халқының әндері мен би әуендерінің үздік үлгілерін тыңдауға баулу.</p> <p>Музыка лық-ырғақтық қимылдар. Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды, әртүрлі бағытта жүгіруді және секіруді менгеру.</p> <p>Би шығармашылығы. қазақ жұртының жалпы дүниетанымына сай арман-мұраттарын бейнелейтін қимылдар жүйесін құрайтынын түсіндіру, балаларға «Қаражорға» биін билету.</p> <p>Ән айту. әннің сөздерін анық айту, орташа, катты және ақырын дауыспен ән айту.</p>
	Қоршаған ортамен таныстыру	<p>Бала, оның отбасы, үйі. Тұыстық байланыстарды түсіну. Үйде отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау, үлкендерді сыйлау, кішіге ізет көрсету</p> <p>Заттық әлем, кеңістікті бағдарлау. Үй-жайларда, балабақша ауласында, жақын маңдағы шағын ауданда еркін бағдарлай білу.</p> <p>Еңбекке баулу. Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуғе, дербестік пен жауапкершілікке баулу. Топта тазалық сақтауға, ойыншықтарды сұртуғе, табиғат бұрышындағы тіршілік иелеріне күтім жасауга,</p> <p>Адамгершілік және патриоттық тәрбие. Тірі және өлі табиғаттың, Қазақстанның әсем табиғаты, көрнекі жерлері мен тарихи орындарының, мәдени мұрасының маңыздылығын түсіну. Қазақ халқының киіз үйінің маңыздылығын, оның құрылышы мен ішкі жабдықтарын білу. Қазақ халқының салт-дәстүрлерін білу және құрметтеу, қазақ халқының құндылықтарына құрмет таныту. Өз Отанын жақсы көру, оны қорғаудың, Қазақстан ескерінің маңыздылығын түсіну.</p>

Өсімдіктер әлемі

Өсімдіктердің тірі тіршілік иесі екендігін бақылау және себеп-салдарлық байланыстарды ажырату: өсімдік жапырақтары, сабақтарының қозғалуы, гүлдердің күн шыққанда жапырақтарының ашылуы және кешке жабылуы, тамырдың суды сорып, сабағы арқылы су еткізіп, басқа бөліктерін қоректендерді, өсімдіктердің өсуі үшін ылғалдың, жарықтың, жылу мен тыңайтқыштың қажеттігі олардың жылуды, сұықты, күнді немесе бұлтты ауа-райын сезуі, олардың өсуі және көбеюі.

Жануарлар әлемі

жыл құстары мен қыстайтын құстарды ажыратада білу, құстардың пайдасы туралы білу, оларға қамқорлық жасау. Жануарлардың тірі тіршілік иесі екендігін бақылау және себеп-салдарлық байланыстарды ажырату.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2023 – 2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: Байганин ауданы Карауылкелді орта мектебі

Сыныбы: Мектеп алды даярлық «а»

Балалардың жасы: 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Мамыр

Айы	Ұйымдастырылған іс - әрекет	Ұйымдастырылған іс – әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру	<p>Жалпы дамытушы жаттығулар Кеудеге арналған жаттығулар. Допты жоғарыдан (алға және артқа) бір- біріне беру. Қолды алға көтеріп онға, солға бұрылу. Гимнастикалық қабырғаға қарап тұрып, белінің тұсындағы тақтайшаны ұстап, алға еңкею. Гимнастикалық қабырғаға арқасымен сүйеніп тұрып, белінің деңгейіндегі рейкадан ұстап, аяқты кезектестіре бұту және тік көтеру. Алға еңкейіп, алақанын еденге тигізу. Қолдарын айқастырып желкеге қою, қолды жазып, екі жаққа созу. Алға қарай еңкейіп, алақанды еденге тигізу; артқы жағынан қолды айқастырып көтеру; қолды жоғары көтеріп, жан-жаққа бұрылу. Отырып алға қарай еңкею, тізерлеп тұрып алға еңкею. Қолдың күшін жетілдіруге арналған жаттығулар. 3-5 метр қашықтықта екі қолын жерге қойып, жүру (бір бала екінші баланы аяғынан ұстайды). Иштің бұлшық еттеріне арналған жаттығулар: екі бала жұптасып жасайды: бірінші бала қолын желкесіне қойып, шалқасынан жатып, денесін көтереді, екінші бала оның аяғына отырады (5-6 рет);</p> <p>Негізгі қимылдар: алға айналдыра отырып, ұзын және қысқа секіргіштен секіру, оц және сол аяқты алмастыра отырып, арқаннан, сзықтан секіру, тұрған орнында айналып секіру; биіктікten секіру, 20 сантиметр дейінгі биіктіктікке секіру. Ұлттық ойындар</p> <p>Музыкалық-ырғактық қимылдар. Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғакты орындау. Қимылдардың ырғағын музыкалық сүйемелдеумен үйлестіру. Тұзу бағытта адымдап жүру. Жұбымен шеңбер бойымен жүру.</p>

		<p>Спорттық жаттығулар: Велосипед, самокат тебу. Шеңбер бойымен және тұра жолмен өз бетінше екі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға және солға бұрылу.</p>
	Қазақ тілі	<p>Тілдік дамытушы орта. Балалардың қоршаған ортаға өзінің қарым-қатынасын білдіруге, ауызекі сөйлеуде мақал-мәтедерді, көркем сөздерді қолдануына қолдау көрсету, ынталандыру.</p> <p>Сөздік қор. Қазақ халқының аңшылық кәсібі (аң, аңшы, орманшы, қорықшы), сөздермен толықтыру.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу. Заттар мен ойыншықтар, сюжетті суреттерді зат, сын, сан есімдерді қолдана отырып, сипаттауда сөздерді дәл және дұрыс қолдануға үйрету. шығарманы рөлдерге бөліп сомдауға, кейіпкерлердің мінез-құлқын жеткізуға баулу, шығарманы еркін талқылауға мүмкіндік беру. Сурет бойынша, ойша ертеңі құрастыру. Ертеңін киіпкерлерге бөлініп сомдау. Мәнерлеп оқу.</p>
	Сөйлеуді дамыту	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдану: даудың қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеу.</p> <p>Сөздік қор. Сөйлегенде көп мағыналы сөздерді, синонимдер мен антонимдерді қолдану, белгілі бір затқа белгілерді, әрекеттерді және берілген әрекетке заттарды таңдай білу. Алуан түрлі заттарды сипаттауға, қарым-қатынас жасауға қажетті сөздерді қолдану және түсіну, оларды сөйлегенде белсенді қолдану дағдыларын қалыптастыру.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу. Ересектердің көмегімен әңгіменің жалғасын және сонын ойдан шығару Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу, монологты байланыстырып құра білу, әңгімені бірізді айту, шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелерді құрастыру. Ойыншықтарды, заттарды, сюжеттік суреттер, табиғат құбылыстарын сипаттауда заттар мен нысандардың ерекшеліктерін білдіретін сөздерді дұрыс таңдау, сын есімдер мен үстеулерді қолдану.</p>
	Көркем әдебиет	<p>Оқу, әңгімелеу. Шығарма мазмұнын сюжеттің бірізділігін сақтай отырып, эмоциямен, қысынды қайталап айттып беру, диалогтік сөйлеуді дамыту, кейіпкерлерге және олардың әрекеттеріне өз көзқарасын білдіру. Әдеби кейіпкердің белгілі бір әрекеттің өзінің қалай қабылдағаны туралы айту, кейіпкерлердің жасырын әрекеттің түсіну.</p> <p>Мәнерлеп оқу. Шешендейкке, сөз өнеріне баулу, санамақ, жаңылтпаш айтту, жұмбақ шешу, айттыс өнеріне баулу.</p>

	Сауат ашу негіздері	<p>Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау. Бұындарға буын қосып сөз құрау. Дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау. Сөздерді буынға бөлу.</p> <p>Геометриялық фигуralардың, көгөністер, жеміс-жидектердің дайын суреттерінің сыртын шетке шығармай бастыру, бояу. Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қыска, ұзын, толқынды, ирек сзықтарды, нұктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өз бетінше жазуға мүмкіндік беру. Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстап, ұстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкі жоғарыдан төменге, солдан онға қимылдарды орындаپ, сзықтарды үзбей салу.</p>
	Математика негіздері	<p>Жиын</p> <p>Жиынды сапасы бойынша әртүрлі элементтерден (түсі, өлшемі, пішіні, дыбысы, қимылы, қолданылуы бойынша заттардан) құру, жиындарды бөліктеге бөлу және оларды қайта біріктіру, бүтін жиын мен оның әр бөлігі арасында байланыс орнату, жиынның бөліктен үлкен екенін, бөліктің жиыннан кіші екенін, жиынның бөліктегі санау және элементтердің (заттардың) бір-біріне қатынасы негізінде салыстыру. «Бір» сөзінің мағынасы, ол тек бір заттығана емес, сондай-ақ жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру.</p> <p>Сан және санау.</p> <p>Тендік туралы түсінік қалыптастыру, әртүрлі заттардан тұратын топтардың санын анықтау, топтарды санау және салыстыру негізінде сандық мәндерді дұрыс жалпылау. Заттардың саны олардың көлеміне, арасындағы қашықтыққа, пішінге, орналасуына, сондай-ақ санау бағытына байланысты емес екенін түсіндіру.</p> <p>Шама.</p> <p>Беттестіру, тұстастыру және жүргіпен салыстыру тәсілдерін қолдана отырып, заттарды салыстыру, заттар тобынан 2-3 белгілері бойынша сәйкес келмейтін затты бөліп алу.</p> <p>Кеңістікте бағдарлау.</p> <p>00Кеңістік туралы түсініктерді бекіту: заттарды кеңістікте орналастыру (сол жақта, он жақта, жоғарыда, төменде); қозғалыс бағыттары: сол жақтан он жаққа, он жақтан сол жаққа, жоғарыдан төменге, алға, артқа. Сөйлеуде белгілі бір заттың өзіне немесе басқа затқа қатысты орнын көрсете білуге үйрету. Берілген бағытта, оны белгі бойынша өзгерте отырып, бағдарлауын қалыптастыру. Қағаз парағын бағдарлай білуді бекіту</p> <p>Уақытты бағдарлау.</p> <p>Заттар мен құбылыстардың математикалық мәнін тануға қызығушылық пен эмоционалды көзқарасты, ойлау мәдениетін, таным процесін ерікті реттеу, шыдамдылық, ұқыптылық, өзіне деген сенімділікті қалыптастыруға баулу. Нұктелерді, өрнектерді салуға, тік және көлбеу таяқшаларды, қисық және қиғаш сзықтарды дәптердің тор көзінде сыйзуға үйрету. Жыл мезгілдері туралы түсініктерді қалыптастыру, олардың ретін және атап білу.</p>

	Сурет салу	Суретті қарапайым қаламның көмегімен жеңіл ырғакпен үстінен қатты баспай бейненің сұлбасын салу, бірнеше заттардың өлшеміндегі айырмашылықтарды беру, геометриялық пішіндегі заттарды салу. Бояумен сурет салу кезінде қылқаламды бояуға батыру, қағазға жуан сызықтарды сызарда қылқаламды көлденең, ал жіңішке сызықтар мен нұктелерді сызу үшін тігінен ұстап, суреттерді бояғанда бір бағытта солдан онға қарай, жоғарыдан төмен қарай, қиғашынан жүргізеді.
	Мұсіндеу	Біртекті заттардан сюжеттер құру, бірнеше пішінді бір тұғырға орналастыру, сюжеттерде пішіннің, қимылдың ерекшеліктерін жеткізе білу, кейіпкерлердің өзіне тән бөлшектерін мұсіндеу, композицияларды қосымша заттар мен элементтердің көмегімен көркемдеп жеткізу. Ертегілер мен әңгімелердің мазмұны бойынша сюжеттік композицияларды құру дағдыларын жетілдіру. Ойдан өз бетінше мұсіндеуге, ұжымдық жұмыстарды орындауға баулу. Мұсіндеген заттарымен түрлі ойындар ойнау. Жұмысты ұқыпты орындау, заттарды жинау, қауіпсіздік ережелерін сактау.
	Жапсыру	Сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай арақатынасын, әртүрлі заттардың бөліктерінің пішінін, олардың құрылымын, пропорцияларын беру, әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды бейнелеу, шаблондармен, трафареттермен, дайын үлгілермен жұмыс істеу, композиция ережелеріне, перспективаға сәйкес бейнелерді құрастыру. Қайшы мен желімді дұрыс қолдану дағдыларын жетілдіру, еңбек қауіпсіздігі мен жеке гигиена ережелерін сактау.
	Құрастыру	<p>Қағаздан құрастыру Ұжыммен сюжетті құрастыруға баулу. Шығармашылық ойлауды және қиялды дамыту. Қағаздан құрастыру. әдістерін қолданып, жазық материалды көлемді пішінге өзгерте білуді бекіту. Дайын үлгілермен және қарапайым сызба бойынша жұмыс істеу, бейнені кескіні бойынша қиу үшін қайшыны қолдану.</p> <p>Табиғи материалдан құрастыру Табиғи (ағаш, мақта, жұн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және қалдық заттардан құрастыруға баулу. Ойнана қажетті құрылышты бірлесіп ойдан құрастыруға, алдағы жұмысты бірге жоспарлауға, бір-бірімен келісіп орындауға, дайын құрылышпен ойнауға мүмкіндік беру.</p>
	Музыка	Музыка тыңдау. Қазақ халық аспаптары: домбыра мен қобyz үнінің тембрлік ерекшеліктерімен, «күй» жанрымен, қүйши-композиторлар: Құрманғазының, Қорқыттың, Тәттімбеттің, Дина Нұрпейісованың, Дәuletкерей Шығайұлының, Ықылас Дүкенұлының шығармаларымен таныстыру. Лирикалық, вальс ырғагындағы баяу әуендерді қабылдау, әннің (шығарманың) сипатына сәйкес би қимылдарын орындаі білу, әннің қарқынының өзгеруін байқау, шығармаларды сипаттай білу. Қазақ халқының әндері мен би әуендерінің үздік үлгілерін

		<p>тыңдауға баулу</p> <p>Музыкалық-ыргактық қимылдар.</p> <p>Қазақ халқының би өнерімен таныстыру, қазақтың халықтық би өнері ерте заманнан қалыптасқандығын, ол халқымыздың аса бай ауыз әдебиетімен, ән- күйлерімен, дәстүрлі тұрмыс салтымен бітеп қайнасып келе жатқан ел мұрасы екенін, би өнері өзінің эстетикалық болмысында қазақ жұртының жалпы дүниетанымына сай арман-мұраттарын бейнелейтін қимылдар жүйесін құрайтынын түсіндіру, балаларға «Қаражорға» биін билету.</p> <p>Би шығармашылығы.</p> <p>Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару, мәтінге сәйкес әнді сахналау; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру.</p> <p>Ән айту.</p> <p>Ән айту дағдыларын. Музыкалық сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз жеке ән айту дағдыларын дамыту. Әртүрлі сипаттағы әндерді өз бетінше және шығармашылықпен орындауға баулу. Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру.</p>
	Коршаған ортамен таныстыру	<p>Бала, оның отбасы, үйі.</p> <p>Тұстық байланыстарды түсіну (өз жұрты, атасы мен әжесі, жақын туыстары, нағашы жұрты), өзінің жеті атасын білу. Үйде отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау, үлкендерді сыйлау, кішіге ізет көрсету, үй шаруасына көмектесу, отбасы мүшелеріне жақсы көретінін білдіру, алғыс айту, сыпайы сөйлеу.</p> <p>Заттық әлем, кеңістікті бағдарлау. Заттар, олардың белгілерін нақтылау және бейтаныс заттардың қолданылуын түсіну. Заттардың қандай материалдардан жасалғанын өз бетінше анықтау және талдау, олардың сапалары мен қасиеттерін сипаттау. Үй-жайларда, балабақша ауласында, жақын маңдағы шағын ауданда еркін бағдарлай білу.</p> <p>Көлік, байланыс құралдары.</p> <p>Арнайы көлік құралдарының түрлерін, белгілі бір жұмыс түрін орындау үшін олардың жабдықталуын түсіну, ұялы телефон, смартфон, компьютер, ғаламтор, теледидардың қолданылуын білу, оларды қолдануда қауіпсіздікті сактау.</p> <p>Еңбекке баулу.</p> <p>Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуғе, дербестік пен жауапкершілікке баулу. Топта тазалық сақтауға, ойыншықтарды сұртуғе, табиғат бұрышындағы тіршілік иелеріне күтім жасауға, кезекшілік міндеттерін жауапкершілікпен атқаруға, жоспарланған нәтижеге жетуге, өзі мен құрдастарының еңбегінің, шығармашылық әрекеттерінің нәтижелерін бағалауға және құрметпен қарауға, кішілерге көмек көрсетуге, қажет болған жағдайда оларға жүгінуге баулу. Айналадағы заттар, ойыншықтар адамның еңбегімен жасалғанын түсіну және оларға ұқыпты қарау.</p> <p>Адамгершілік және патриоттық тәрбие.</p>

Өз Отанын жақсы көру, оны қорғаудың, Қазақстан әскерінің маңыздылығын түсіну. Ұлы Отан соғысы жылдарында Отанын қорғаған қазақстандық жауынгерлердің - Кеңес Одағының батырлары Бауыржан Момышұлының, Әлия Молдагұлованың, Мәншүк Мәметованың, Халық қаһарманы Рахымжан Қошқарбаевтың ерліктері туралы білу, оларды құрметтедеу

Жол қозғалысы ережелері.

«Балалар», «Трамвай аялдамасы», «Автобус аялдамасы», «Метро аялдамасы», «Тройллебус аялдамасы», «Жаяу жүргіншілер жолы», «Велосипедке арналған жол (электросамокат, гироскутер, сигвей)» жол белгілерімен таныстыруды жалғастыру.

Табиғатпен таныстыру

Тірі және өлі табиғат, табиғат құбылыстары (маусым, өсімдік, адам еңбегі) арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды бақылау және түсіну. Балалардың зерттеу әрекеті үшін жағдай жасау, табиғатпен таныстыру барысында заттар мен құбылыстардың өзіне тән, сипаттамалық белгілерін бақылау, талдау, салыстыру, ажырату. Адам өмірі үшін судың, құмның, күн, ай сәулесінің, саздың, тастардың маңызын түсіну.

Жануарлар әлемі

Жануарларды әртүрлі белгілері бойынша: құстар, балықтар, жануарлар, аңдар, жәндіктер, мекендеу орны (орман, шалғын, су айдыны, бақша, бақ, алаң); қозғалу тәсілі (жүгіру, ұшу, секіру, жүзу); табиғи-климаттық аймақтар (ақ аю, итбалық, пингвин, жираф, піл, маймыл) бойынша топтастыру.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2023 – 2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: Байганин ауданы Карауылкелді орта мектебі

Сыныбы: Мектеп алды даярлық «а»

Балалардың жасы: 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Желтоқсан

Айы	Ұйымдастырылған іс - әрекет	Ұйымдастырылған іс – әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру	<p>Жалпы дамытушы жаттығулар Саусақтарды айқастырып, алға-жоғары көтеру (қолды сыртқы жағымен ішке қарай бұру) Гимнастикалық қабырғаға арқасымен сүйеніп тұрып, белінің денгейіндегі рейкадан үстап, аяқты кезектестіре бұгу және тік көтеру. Алға еңкейіп, алаканын еденге тигізу. Қолдарын айқастырып желкеге қою Негізгі қимылдар: Заттардан аттал жүру Жүру мен жүгіруді алмастыру Бір орында тұрып секіру 20 сантиметр дейінгі биіктіктікке секіру. Музыкалық-ырғақтық қимылдар. Тұзу бағытта адымдап жүру Музыка ырғағымен қимылдар жасау Жұбымен шеңбер бойымен жүру. Спорттық жаттығулар: Ойындар арқылы спортқа деген қызуғушылығын ояту</p>

		<p>Спорт түрлерімен таныстыруды жалғастыру</p> <p>Спорттық ойын элементтері:</p> <p>Баскетбол элементтері. Кеуде тұсынан екі қолымен допты бір-біріне лақтыру.</p> <p>Допты тұра лақтыру</p> <p>Дербес қымыл белсенділігі.</p> <p>Командалық жарыстар ұйымдастыру</p> <p>Сауықтыру-шынықтыру</p> <p>Ертеңгілік жаттыгулар орындау.</p> <p>Дене бітімін қалыптастыру</p>
	Казак тілі	<p>Тілдік дамытуши орта.</p> <p>Сұрақтарды дұрыс қоюға, оған қысқа және толық нақты жауап беруге баулу</p> <p>Мақал-мәтелдерді, көркем сөздерді қолдануына қолдау көрсету, ынталандыру</p> <p>Сөздік қор.</p> <p>Қазақ халқы егіншілік кәсіпке байланысты (дән, тұқым, суару, отау, ору, диірмен, орақ, кетпен, шалғы, айыр, күрек, тырма, соқа) сөздермен толықтыру.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу.</p> <p>Өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуғе, әңгімелесушінің сөзін мұқияттындауға, сұрақтарды дұрыс қоюға, оған қысқа және толық нақты жауап беруге баулу.</p>
	Сөйлеуді дамыту	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.</p> <p>Сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдану: дауыс қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеу.</p> <p>Сөздік қор.</p> <p>Алуан түрлі заттарды сипаттауға, қарым-қатынас жасауға қажетті сөздерді қолдану және түсіну, оларды сөйлегенде белсенді қолдану дағдыларын қалыптастыру.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу.</p> <p>Табиғат құбылыстарын сипаттауда заттар мен нысандардың ерекшеліктерін білдіретін сөздерді дұрыс тандау, сын есімдер мен үстеулерді қолдану.</p> <p>Шығармашылықпен сөйлеу әрекеті.</p> <p>Ересектердің көмегімен әңгіменің жалғасын және соңын ойдан шығару,</p>
	Көркем әдебиет	<p>Оқу, әңгімелеу.</p> <p>Балалардың театр әлеміне деген қызығушылығын дамыту.</p> <p>Мәнерлеп оқу.</p> <p>Өлеңді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту</p> <p>Шешендейкке, сөз өнеріне баулу,</p>

		<p>Жаңылтпаш айту өнеріне баулу.</p> <p>Белгілі образды сомдауда эксперимент жасауға, түрлендіруге мүмкіндік беру.</p> <p>Әдеби кейіпкердің белгілі бір әрекетін өзінің қалай қабылдағаны туралы айту,</p> <p>кейіпкерлердің жасырын әрекетін түсіну.</p>
	Саяат ашу негіздері	<p>Сөздерді дыбыстық талдау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау.</p> <p>Буын туралы ұғымдарын көңейту, сөздерді буындарға бөлу, олардың саны мен ретін анықтау. Буындардан сөздер құрастыруға (ауызша) үйрету.</p> <p>Жазу параграфында бағдарлай білу, жазу жолы мен жоларалық көңістікті ажыратада білуге үйрету</p> <p>Дайын суреттерінің сыртын шетке шығармай бастыру, бояу</p>
	Математика негіздері	<p>Жиын.</p> <p>Жиындарды бөліктеге бөлу және оларды қайта біріктіру,</p> <p>Сан, санау.</p> <p>0 деңгээл 9 дәйектің цифрен таныстыру.</p> <p>«Қанша?», «Нешінші?» сұрақтарын ажырату, оларға дұрыс жауап беру.</p> <p>Көрнекілік негізінде 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 санының пайда болуымен таныстыру.</p> <p>9 көлеміндегі санды тұра және кері санауға үйрету.</p> <p>Шама.</p> <p>Заттарды салыстыру, сәйкес келмейтін затты бөліп алу.</p> <p>Геометриялық пішіндер.</p> <p>Геометриялық пішіндер (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) дұрыс атап, оларды бір-бірінен ажыратада білуге жаттықтыру.</p> <p>Қоршаған ортадан геометриялық фигуналарға ұқсас заттарды табу, олардың пішіндерін анықтау.</p> <p>Көңістікте бағдарлау.</p> <p>Қағаз парагын бағдарлай білуді бекіту.</p> <p>Уақытты бағдарлау.</p> <p>Тәулік бөліктегін ауысуын («кеше», «бұғін», «ертен»), оқиғалардың ретін («алдымен – содан кейін», «бұрын – кейінірек») анықтау.</p> <p>Қисық және сынық сыйықтарды дәптердің тор көзіне сыйзуға үйрету</p>
	Сурет салу	<p>Заттық сурет салу:</p> <p>Бояулармен жұмыс жасауды жетілдіру (бояғышта акварельді сумен араластыру, қажетті түсті алу), қанық түстер алу үшін қарындашты түрліше басып бояу,</p>

		<p>бейнелеу, түсті қанық беру үшін қағаздың фонын таңдау және бояуларды үйлестіру, ез жұмысының нәтижелерін бағалау.</p> <p>Қазақ халқының ұлттық қиімдері мен ою- өрнектері туралы білімдерін кеңейту (орамал, шапан, қамзол) салу</p> <p>Сюжеттік сурет салу:</p> <p>Жаңа жыл мерекесі туралы түсініктерін қалыптастыру</p> <p>Жаңа жыл кешінің аса сыйлы қонағы – Аязатаның қалай пайда болғанымен таныстыру;</p> <p>Балалардың суретте қарапайым сюжеттерді: әлеуметтік оқиғаларды, қоршаған өмірдегі оқиғаларды, мерекелерді, адамдардың еңбегін, ертегілердің, өлеңдердің, әндердің желісін жеткізе білуін жетілдіру.</p>
	Мұсіндеу	<p>Заттық мұсіндеу.</p> <p>Қарапайым қатынас түрлерін сақтай отырып адам пішінін мұсіндеуге үйрету;</p> <p>Адамның бейнесін, қол-аяқтардың қалпын дұрыс мұсіндеу.</p> <p>Сәндік мұсіндеу.</p> <p>Қазақ халқының түрлі ыдыс-аяқтарын (қазан, астау, табақ, тостаған, керсен, ожау, күбі торсық), тұрмыстық заттарын</p> <p>Сюжеттік мұсіндеу.</p> <p>Ертегілер мен әңгімелердің мазмұны бойынша сюжеттік композицияларды құру дағдыларын жетілдіру.</p>
	Жапсыру	<p>Заттық жапсыру.</p> <p>Жапсырудың түрлі әдістері (симметриялы, сыңарлы симметриялы, сұлбалы) мен тәсілдерін (тура, қисық қиу, ою, флористика элементтерін және т.б.) қолдану</p> <p>Сәндік жапсыру:</p> <p>Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен (кілем, алаша, сырмақ, ши, көрпе, жастық) таныстыру, аталған заттардан қалауды бойынша қызып жапсыру, оларды ою-өрнектермен безендіру.</p> <p>Сюжеттік жапсыру</p> <p>Сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай арақатынасын, әртүрлі заттардың белілктерінің пішінін, олардың құрылымын, пропорцияларын беру, әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды бейнелеу</p>
	Музыка	<p>Музыка тыңдау.</p> <p>Музыканы тыңдай отырып, балалардың музыкаға деген қызығушылын қалыптастыру</p> <p>Музыкалық шығармалардың жанрларын ажыратуға (ән, күй, марш, би) үйрету.</p> <p>Музыкалық-ырғақтық қимылдар.</p>

		<p>Музыканың және оның бөліктерінің сипатындағы өзгерістерге сәйкес қимылдарды өзгерте отырып, жаттығуларды орындауға үрету:</p> <p>Би шығармашылығы.</p> <p>Би қимылдарын: қосалқы және аудиопалы қадам жасауды, әртүрлі бағытта жүгіруді және секіруді менгеру.</p> <p>Ән айту.</p> <p>Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру.</p> <p>Ән айту дағдыларын қалыптастыру</p>
	Коршаған ортамен таныстыру	<p>Бала, оның отбасы, үйі.</p> <p>Өзінің жасына сәйкес өмірінде болатын өзгерістерді, балабақшаға баруы, мектепке баруы, ересек азамат болып ержетуі мен еңбек етуі, болашақта табысты болуы үшін білімнің қажеттігін түсінуіне</p> <p>Заттық әлем, кеңістікті бағдарлау.</p> <p>Заттардың қандай материалдардан жасалғанын өз бетінше анықтау және талдау, олардың сапалары мен қасиеттерін сипаттау.</p> <p>Көлік, байланыс құралдары.</p> <p>Ұялы телефон, смартфон, компьютер, ғаламтор, теледидардың қолданылуын білу, оларды қолдануда қауіпсіздікті сақтау.</p> <p>Әуеде жүретін көлік түрлерімен таныстыру</p> <p>Туыстық байланыстарды түсіну (өз жұрты, атасы мен әжесі, жақын туыстары, нағашы жұрты), өзінің жеті атасын білу.</p> <p>Адамгершілік және патриоттық тәрбие.</p> <p>Балаларды адамгершілік құндылықтарға, өз іс-әрекеттері мен басқа адамдардың іс-әрекеттерін бағалай білуге баулу.</p> <p>Жол қозғалысы ережелері.</p> <p>Жол қозғалысының қарапайым ережелерін, жаяу жүргіншілер мен велосипедшілердің қозғалыс ережелерін сақтау.</p>
	Құрастыру	<p>Қағаз цилиндрлерден (такия, сәукеле, кимешек және т.б.) және қолғап құрастыру</p> <p>Дайын үлгілермен және қарапайым сыйба бойынша жұмыс істеу, бейнені кескіні бойынша қиу үшін қайшыны қолдану.</p> <p>Табиғи (мақта, дәннің түрлері) және қалдық заттардан құрастыруға баулу.</p>

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2023 – 2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: Байганин ауданы Қарауылкелді орта мектебі

Сыныбы: Мектеп алды даярлық «а»

Балалардың жасы: 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Кантар

Айы	Ұйымдастырылған іс – әрекет	Ұйымдастырылған іс – әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру	<p>Жалпы дамытушы жаттығулар Гимнастикалық қабырғаға қарап тұрып, белінің тұсындағы тақтайшаны ұстап, алға еңкею. Қолдарын айқастырып желкеге қою, қолды жазып, екі жаққа созу Отырып алға қарай еңкею, тізерлеп тұрып алға еңкею. Қолдың күшін жетілдіруге арналған жаттығулар.</p> <p>Негізгі қимылдар: скамейканың үстіне қойылған текшелерден аттап жүру долты басымен итеріп, төрттағандап еңбектеу (арақашықтығы 3-4 метр) 2–2,5 метр арақашықтықтағы нысанага құм салынған қапшықты лақтыру</p> <p>Музыкалық-ырғақтық қимылдар. Жұбымен шеңбер бойымен жүру</p> <p>Спорттық жаттығулар: Бір-бірін шанамен сырғанату, төбешіктен бір-бірлеп және екі-екіден шанамен сырғанау. Сырғанау. Өз бетінше мұзды жолмен сырғанау, жүгіріп келіп сырғанау</p> <p>Спорттық ойындар Хоккей элементтері</p>
	Қазақ тілі	<p>Тілдік дамытушы орта. Сын есімдерді, үстеулерді, көп мағыналы сөздерді қолданады.</p> <p>Сөздік қор. Қазақ халқы қолөнер шеберлерімен жасалған киіз үйдің заттарын және тұрмыстық заттарды</p>

		<p>білдіретін (кереге, уық, шаңырақ, ағаш керует, кебеже, сандық, кілем, сырмақ, алаша, ши, бау, басқұр, арқан, жіп),</p> <p>Байланыстырып сөйлеу. Айналасындағылармен өздігінен диалогты бастауға ынталандыру.</p>
	Сөйлеуді дамыту	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Фонематикалық естуді дамыту, сөздегі дыбыстардың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы). Артикуляциялық жаттығулар жасау.</p> <p>Сөздік қор. Сөйлегенде көп мағыналы сөздерді, синонимдер мен антонимдерді қолдану, белгілі бір затқа белгілерді, әрекеттерді және берілген әрекетке заттарды таңдай білу.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу. Табигат құбылыстарын сипаттауда заттар мен нысандардың әрекшеліктерін білдіретін сөздерді дұрыс таңдау, сын есімдер мен үстеулерді қолдану. Шығармашылықпен сөйлеу әрекеті. Ересектердің көмегімен әңгіменің жалғасын және соңын ойдан шығару,</p>
	Көркем әдебиет	<p>Оқу, әңгімелеу. Балалардың театр әлеміне деген қызығушылығын дамыту.</p> <p>Мәнерлеп оқу. Өләнді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту Шешендікке, сөз өнеріне баулу, Жаңылтпаши айту өнеріне баулу. Белгілі образды сомдауда эксперимент жасауга, түрлендіруге мүмкіндік беру. Әдеби кейіпкердің белгілі бір әрекетін өзінің қалай қабылдағаны туралы айту, кейіпкерлердің жасырын әрекетін түсіну.</p>
	Саят ашу негіздері	<p>Сөздерді дыбыстық талдау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау.</p> <p>Буын туралы ұғымдарын кеңейту, сөздерді буындарға бөлу, олардың саны мен ретін анықтау. Буындардан сөздер құрастыруға (ауызша) үйрету. Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу</p>
	Математика негіздері	<p>Жиын. Жиынның бөліктен үлкен екенін, бөліктің жиыннан кіші екенін, жиынның бөліктерін санау</p> <p>Сан және санау. 10 көлеміндегі сандарды салыстыру, саны кем затқа бір зат қосу арқылы теңсіздіктен теңдік немесе саны көп заттан біреуін алып тастау арқылы теңдіктен теңсіздік шығару.</p> <p>Шама. Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын, енін, биіктігін өлшеу және осы өлшемдер бойынша бірнеше заттарды салыстыру. Беттестіру, тұстастыру және жүппен салыстыру</p>

		<p>Кеңістікте бағдарлау. Берілген бағытта, оны белгі бойынша өзгерте отырып, бағдарлауын қалыптастыру. Қағаз парагын бағдарлай білуді бекіту.</p> <p>Уақытты бағдарлау. Айлар, жыл мезгілдері туралы түсініктерді қалыптастыру, олардың ретін білу және атау, циферблат бойынша уақытты анықтау. Тәулік бөліктерінің ауысуын («кеше», «бүгін», «ертең»), оқиғаларды</p>
	Сурет салу	Заттардың пішіндеріне, бөліктердің салыстырмалы өлшеміне және олардың орналасуына сүйене отырып, түстер мен олардың реңктерін беру, негізгі пішінді, заттар мен олардың бөліктерінің пропорцияларын мәнерлеп жеткізе білу, түстерді өз қалауы бойынша таңдау
	Мұсіндеу	<p>Мұсіндеудің әртүрлі әдістерін қолдану: құрылымдық (жеке бөліктерден) және мұсіндік (негізгі бөліктерді тұтас кесектен жасау). Затқа қарап мұсіндеуде ойыншықтарды, пішіні шағын мұсіндерді, халық шеберлерінің бұйымдарын қолдану.</p> <p>Қазақ халқының түрлі ыдыс-аяқтарын (қазан, астау, табақ, тостаған, керсен, ожау, күбі торсық), түрмистық заттары</p>
	Жапсыру	Қағаздан таныс немесе ойдан әртүрлі бейнелерді, қатпарланып бүктелген қағаздан бірдей бірнеше пішіндерді және екіге бүктелген қағаздан симметриялы пішіндегі заттарды қиу.
	Музыка	<p>Музыка тыңдау. Лирикалық, вальс ырғағындағы баяу әуендерді қабылдау,</p> <p>Музыкалық-ырғактық қимылдар. Музыканың және оның бөліктерінің сипатындағы өзгерістерге сәйкес қимылдарды өзгерте отырып, жаттығуларды орындауға үйрету:</p> <p>Би шығармашылығы. Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды, әртүрлі бағытта жүгіруді және секіруді меңгеру.</p> <p>Ән айту. Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру.</p>
	Қоршаған ортамен таныстыру	<p>Бала, оның отбасы, үйі.</p> <p>Өзінің жасына сәйкес өмірінде болатын өзгерістерді, балабақшаға баруы, мектепке баруы, ересек азамат болып ержетуі мен еңбек етуі, болашақта табысты болуы үшін білімнің қажеттігін түсінуіне</p> <p>Заттық әлем, кеңістікті бағдарлау. Үй-жайларда, балабақша ауласында, жақын мандағы шағын ауданда еркін бағдарлай білу.</p> <p>Көлік, байланыс құралдары. Ұялы телефон, смартфон, компьютер, ғаламтор, теледидардың қолданылуын білу, оларды қолдануда қауіпсіздікті сақтау.</p> <p>Еңбекке баулу. Еңбек ардагерлерін, карттарды құрметтеу, үлкенді сыйлау, олардың еңбегін бағалау.</p> <p>Туыстық байланыстарды түсіну (өз жұрты, атасы мен әжесі, жақын туыстары, нағашы жұрты),</p>

		<p>өзінің жеті атасын білу.</p> <p>Адамгершілік және патриоттық тәрбие.</p> <p>Қазақстан Республикасының бас қаласы – Астана, республикадағы қалалар мен ауылдардың атаулары, олардың көрікті жерлері, ауыл мен қала өмірінің ерекшеліктері туралы ұғымдарын байыту</p> <p>Жол қозғалысы ережелері.</p> <p>«Жаяу жүргіншілер жолы», «Велосипедке арналған жол (электросамокат, гироскутер, сигвей)» белгілерімен таныстыруды жалғастыру.</p>
	Құрастыру	<p>Қағаздан құрастыру</p> <p>Шығармашылық ойлауды және қиялды дамыту. Қағаздан құрастыру 89 әдістерін қолданып, жазық материалды көлемді пішінге өзгерте білуді бекіту.</p> <p>Табиги материалдан құрастыру</p> <p>Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып, елестетуі, ойлауы бойынша қолдан бүйімдар жасай білу.</p>

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың ұлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың ұлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2023 – 2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру үйімі: Байганин ауданы Қарауылкелді орта мектебі

Сыныбы: Мектеп алды даярлық «а»

Балалардың жасы: 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Ақпан

Айы	Ұйымдастырылған іс – әрекет	Ұйымдастырылған іс – әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру	<p>Жалпы дамытушы жаттығулар Арқаға арналған жаттығулар: отырып алға, артқа еңкею (5–6 рет) стретчинг элементтері бар жаттығуларды орындау қолдың көмегімен етпетінен жатып еңбектеу (3 метр). Допты жоғарыдан (алға және артқа) бірбіріне беру. Қолды алға көтеріп онға, солға бұрылу.</p> <p>Негізгі қимылдар: әр қадам сайын допты алдынан немесе артынан қолдан-қолға ауыстыра отыру, кедір-бұйдыр тақтай, гимнастикалық скамейка бойымен жүру; гимнастикалық скамейканың бойымен екі қадам қашықтықта орналасқан іші толтырылған доптардан аттап өту; қолдарынан ұстап, жұптарымен айналу.</p> <p>Музыкалық-ырғақтық қимылдар. Жұбымен шеңбер бойымен жүру</p> <p>Спорттық жаттығулар: Бір-бірін шанамен сырғанату, тәбешіктен бір-бірлеп және екі-екіден шанамен сырғанау. Сырғанау. Өз бетінше мұзды жолмен сырғанау, жүгіріп келіп сырғанау</p> <p>Спорттық ойындар Хоккей элементтері</p>
	Қазақ тілі	<p>Тілдік дамытушы орта. Балалардың қоршаған ортаға өзінің қарым-қатынасын білдіруге, ауызекі сөйлеуде мақал-мәтелдерді, көркем сөздерді қолдануына қолдау көрсету, ынталандыру.</p> <p>Сөздік қор.</p>

		<p>Қазақ халқының аңшылық кәсібі (аң, аңшы, орманшы, қорықшы), сөздермен толықтыру.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу.</p> <p>Заттар мен ойыншықтар, сюжетті суреттерді зат, сын, сан есімдерді қолдана отырып, сипаттауда сөздерді дәл және дұрыс қолдануға үйрету.</p>
	Сөйлеуді дамыту	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.</p> <p>Сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдану: дауыс қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеу.</p> <p>Сөздік қор.</p> <p>Алуан түрлі заттарды сипаттауға, қарым-қатынас жасауға қажетті сөздерді қолдану және түсіну, оларды сейлекендे белсенді қолдану дағдыларын қалыптастыру.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу.</p> <p>Ойыншықтарды, заттарды, сюжеттік суреттер, табиғат құбылыстарын сипаттауда заттар мен нысандардың ерекшеліктерін білдіретін сөздерді дұрыс таңдау, сын есімдер мен үстеулерді қолдану.</p> <p>Шығармашылықпен сөйлеу әрекеті.</p> <p>Ересектердің көмегімен әңгіменің жалғасын және соңын ойдан шыгару,</p>
	Көркем әдебиет	<p>Оқу, әңгімелеу.</p> <p>Көркем шығарманы рөлдерге бөліп, сахналау, рөлдерде кейіпкердің көңіл қуйі мен мінезін, бейненің қимылын, интонациясы мен мимикасын беру, қойылымдағы өзінің рөлін мәнерлі дербес орындау.</p> <p>Мәнерлеп оқу.</p> <p>Өлеңді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту Санамақ өнеріне баулу, Айтыс өнеріне баулу.</p>
	Саят ашу негіздері	<p>Сөздерді дыбыстық талдау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау.</p> <p>Буын туралы ұғымдарын кеңейту, сөздерді буындарға бөлу, олардың саны мен ретін анықтау. Буындардан сөздер құрастыруға (ауызша) үйрету.</p>
	Математика негіздері	<p>Жиын.</p> <p>Жиынды сапасы бойынша әртүрлі элементтерден (түсі, өлшемі, пішіні, дыбысы, қимылы, қолданылуы бойынша заттардан) күру.</p> <p>Сан және санау.</p> <p>Теңдік туралы түсінік қалыптастыру, әртүрлі заттардан тұратын топтардың санын анықтау, топтарды санау және салыстыру негізінде сандық мәндерді дұрыс жалпылау.</p> <p>Шама.</p> <p>Шамасы бойынша заттардың арасындағы қатынастарды білдіретін математикалық терминдерді қолдану.</p>

		<p>Кеңістікте бағдарлау. Кеңістік туралы түсініктерді бекіту: заттарды кеңістікте орналастыру, қозғалыс бағыттары: сол жақтан оң жаққа, оң жақтан сол жаққа, жоғарыдан төменге, алға, артқа.</p> <p>Уақытты бағдарлау. Жыл мезгілдері туралы түсініктерді қалыптастыру, олардың ретін және атап білу, Нұктелерді, өрнектерді салуға, тік және көлбесу таяқшаларды сыйзуға үйрету.</p>
	Сурет салу	<p>Бояулармен жұмыс жасауды жетілдіру (бояғышта акварельді сумен араластыру, қажетті түсті алу), қанық түстер алу үшін қарындашты түрліше басып бояу, бейнелеу, түсті қанық беру үшін қағаздың фонын таңдау және бояуларды үйлестіру, өз жұмысының нәтижелерін бағалау.</p>
	Мұсіндеу	<p>Затқа қарап мұсіндеуде ойыншықтарды, пішіні шағын мұсіндерді, халық шеберлерінің бүйымдарын қолдану.</p> <p>Қазақ халқының зергерлік бүйымдарымен (білеziк, сырға, сақина, тұмар, шашбау) таныстыру, аталған заттардан қалауы бойынша мұсіндеу және оларды ою-өрнектермен және қосымша заттармен (моншак, дән) безендіру, жұмыс барысында әртүрлі пішінді кескіштерді қолдану, олардың бетіне бедерлер жасау.</p>
	Жапсыру	<p>Сюжеттік композициялар жасау, оларды сәнді бөлшектермен толықтыру, жеке және топпен бірлесіп жасау, онда міндеттерді келісіп атқару.</p>
	Құрастыру	<p>Қағаздан құрастыру Дайын үлгілермен және қарапайым сыйба бойынша жұмыс істеу, бейнені кескіні бойынша кию үшін қайшыны қолдану.</p> <p>Табиғи материалдан құрастыру Табиғи (мақта, жұн, жіп,) және қалдық заттардан құрастыруға баулу.</p>
	Музыка	<p>Музыка тыңдау. Қазақ халқының әндерін үздік тыңдауға баулу.</p> <p>Музыкалық-ырғақтық қимылдар. Музыкаға сәйкес орындалатын би қимылдарын білу; би қимылдарының элементтерін женіл, еркін орындау;</p> <p>Би шығармашылығы. Балаларға таныс әуендерді жеке және шағын топпен орындауға үйрету,</p> <p>Ән айту. Музыкалық сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз жеке ән айту дағдыларын дамыту.</p>
	Коршаған ортамен таныстыру	<p>Бала, оның отбасы, үйі. Еңбеккорлық пен жауапкершіліктің маңызын түсіну, өзін-өзі құрметтеу, өз күші мен</p>

	<p>мүмкіндіктеріне деген сенімділікті арттыру.</p> <p>Заттық әлем, кеңістікті бағдарлау.</p> <p>Үй-жайларда, мектеп ауласында, жақын маңдағы шағын ауданда еркін бағдарлай білу.</p> <p>Көлік, байланыс құралдары.</p> <p>Әуедегі көлік түрлерімен таныстыру</p> <p>Еңбекке баулу.</p> <p>Топта тазалықты сақтауға, кезекшілік міндеттерін білу оны жауапкершілікпен атқаруға үйрету.</p> <p>Адамгершілік және патриоттық тәрбие.</p> <p>Өз тобындағы сыныптастарын тарта отырып, ұлттық ойындар ойнау, үйымшылдылыққа, бауырмалдыққа баулу.</p> <p>Жол қозғалысы ережелері.</p> <p>Жол қозғалысының қарапайым ережелерін, жаяу жүргіншілер мен велосипедшілердің қозғалыс ережелерін сақтай білу.</p>
--	---

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың ұлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың

Ұлтілік оқу бағдарламасы негізінде 2023 – 2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру үйімі: Байганин ауданы Қарауылкелді орта мектебі

Сыныбы: Мектеп алды даярлық «а»

Балалардың жасы: 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Наурыз

Айы	Ұйымдастырылған іс - әрекет	Ұйымдастырылған іс – әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру	<p>Жалпы дамытушы жаттығулар Алға қарай еңкейіп, алақанды еденге тигізу; артқы жағынан қолды айқастырып көтеру; қолды жоғары көтеріп, жан-жаққа бұрылу. Отырып алға қарай еңкею, тізерлеп тұрып алға еңкею.</p> <p>Негізгі қимылдар: Екі тізенің арасына қашықты қысып алып, тұзу бағытта (арақашықтығы 6 метр) қос аяқпен секіру. кедергілерден өту арқылы әртүрлі жылдамдықпен – баяу, жылдам, орташа қарқынмен 1,5–2 минут тоқтамай жүгіру;</p> <p>Салауатты өмір салтын қалыптастыру Адамның денсаулығы дұрыс тамақтануға байланысты екені туралы түсініктерді жетілдіру. Адамның денсаулығына гигиена мен күн тәртібінің ықпалы туралы түсініктерді кеңейту</p> <p>Спорттық жаттығулар: . Спорт залда және спорт алаңында қауіпсіздікті сақтауға баулу</p> <p>Қимылды ойындар Балаларды жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға қатысуға баулу.</p>
	Қазақ тілі	<p>Тілдік дамытушы орта Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен, киім-кешегімен, азық-түлік өндірудегі тұрмыстық кәсібімен, тұрмыста, аң аулауда, мал өсіруде және егіншілікке қажетті құрал жабдықтары,</p> <p>Сөздік қор. Мал өсіруге байланысты (қора, жайлау, қыстау, жем, астау, соғым, сыбаға), егіншілік кәсіпке байланысты (дән, тұқым, суару, отау, ору, диірмен, орақ, кетпен, шалғы, айыр, күрек, тырма, соқа) сөздермен толықтыру.</p> <p>Тілдің грамматикалық құрылымы Сөздерді жіктең, тәуелдең, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегендеге қолдана білуді жетілдіру</p> <p>Байланыстырып сөйлеу Таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шагын көркем шыгармалардың мазмұнын иллюстрациялар</p>

		бойынша қайталап айтуға баулу.
	Сөйлеуді дамыту	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.</p> <p>. Сөздегі дыбыстардың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы). Артикуляциялық жаттығулар жасау.</p> <p>Сөздік қор.</p> <p>сөздегі дыбыстардың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы). Артикуляциялық жаттығулар жасау.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу.</p> <p>Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу, монологты байланыстырып құра білу, әңгімені бірізді айту, шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелерді құрастыру.</p> <p>Шығармашылықпен сөйлеу әрекеті</p> <p>бақылаулар мен суреттер бойынша сипаттау және хабарлау әңгімелерін құрастыру,</p>
	Көркем әдебиет	<p>Оқу, әңгімелеу.</p> <p>Шығарма мазмұнын сюжеттің бірізділігін сақтай отырып, эмоциямен, қысынды қайталап айтып беру, диалогтік сөйлеуді дамыту, кейіпкерлерге және олардың әрекеттеріне өз көзқарасын білдіру. Әдеби кейіпкердің белгілі бір әрекетін өзінің қалай қабылдағаны туралы айту, кейіпкерлердің жасырын әрекетін түсіну.</p>
	Саят ашу негіздері	<p>. Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау. берілген сөзге сөйлем құрастыру., өлшемі, пішіні, дыбысы, қимылы, қолданылуы бойынша заттардан) құру. Сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз), сөйлем сөздерден тұратынын түсіну.</p>
	Математика негіздері	<p>Жиын.</p> <p>«Бір» сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру.</p> <p>Сан және санау.</p> <p>. 0 дең 9 дейінгі цифрмен таныстыру. «Қанша?», «Нешінші?» сұрақтарын ажырату, оларға дұрыс жауап беру. 10 көлеміндегі сандарды салыстыру, саны кем затқа бір зат қосу арқылы теңсіздіктен теңдік немесе саны көп заттан біреуін алғып таставу арқылы теңдіктен теңсіздік шығару.</p> <p>Шама.</p> <p>Беттестіру, тұстастыру және жұплен салыстыру тәсілдерін қолдана отырып, заттарды салыстыру, заттар тобынан 2-3 белгілері бойынша сәйкес келмейтін затты бөліп алу.</p> <p>Геометриялық пішіндер</p> <p>Геометриялық фигуralар (дөңгелек, сопакша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, текше, цилиндр) дұрыс атап, оларды ажыратса жаттықтыру.</p> <p>Кеңістікте бағдарлау.</p> <p>Берілген бағытта, оны белгі бойынша өзгерте отырып, бағдарлауын қалыптастыру.</p>

		<p>Уақытты бағдарлау. Тәулік бөліктерінің ауысуын («кеш», «бүгін», «ертең»), оқиғалардың ретін («алдымен – содан кейін», «бұрын – кейінрек») анықтау</p>
	Сурет салу	Қазақ ою-өрнектерінің сипатын, колоритін жеткізе отырып, көлемді пішіндерді бояу, парактың ортасын, бұрыштарын, жоғарғы, төменгі, он және сол жақтарын ажырату, тік сызықтардың әртүрлі үйлесуімен құрылған қазақ ою-өрнегінің элементтерін салу.
	Мүсіндеу	Қазақ халқының түрлі ыдыс-аяқтарын (қазан, астау, табақ, тостаған, керсен, ожау, күбі торсық), тұрмыстық заттарын (керует, үстел, ер-тұрман, ошақ, кебеже, диірмен), зергерлік бұйымдарымен (білеziк, сырға, сақина, тұмар, шашбау), туған өлкедегі мәдени мұра ескерткіштерімен таныстыру
	Жапсыру	Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен (кілем, алаша, сырмак, ши, көрпе, жастық), киіз үйдің жабдықтарымен (кереге, уық, шанырақ, сықырлауық, басқұр) таныстыру, аталған заттардан қалауды бойынша қызып жапсыру, оларды ою-өрнектермен безендіру.
	Құрастыру	<p>Қағаздан құрастыру Қағаз цилиндрлерден қазақ халқының ұлттық бас киімдерін (такия, сәукеле, кимешек) және ыдыстарын құрастыру, оларды жіппен, ою-өрнектермен безендіру.</p> <p>Табиғи материалдан құрастыру Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен, киіз үйдің жасауларымен, тұрмыстық заттарымен, ыдыстарымен таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи</p>
	Музыка	<p>Музыка тыңдау Қазақ халық аспаптары: домбыра мен қобыз үнінің тембрлік ерекшеліктерімен, «күй» жанрымен, күйші-композиторлар: Құрманғазының, Корқыттың, Тәттімбеттің, Дина Нұрпейісованың, Дәuletкөрек Шығайұлының, Ікылас Дүкенұлының шығармаларымен таныстыру.</p> <p>Музыка лық-ыргақтық қимылдар. Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды, әртүрлі бағытта жүгіруді және секіруді меңгеру.</p> <p>Би шығармашылығы. Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару,,</p> <p>Ән айту. Музыкалық сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз жеке ән айту дағдыларын дамыту</p>
	Қоршаған ортамен таныстыру	<p>Бала, оның отбасы, үйі. Тұстық байланыстарды түсіну (өз жұрты, атасы мен әжесі, жақын тұстары, нағашы жұрты), езінің жеті атасын білу.</p> <p>Заттық әлем, кеңістікті бағдарлау. Заттардың қандай материалдардан жасалғанын өз бетінше анықтау және талдау, олардың</p>

сапалары мен қасиеттерін сипаттау.

Еңбекке баулу.

Ата-ана еңбегін түсіну, адамдардың еңбектеріндегі өзара байланыстарды байқау. Еңбек ардагерлерін, қарттарды құрметтеу, ұлкенде сыйлау, олардың еңбегін бағалау

Адамгершілік және патриоттық тәрбие.

Мемлекеттік мерекелердің (Жаңа жыл, Халықаралық әйелдер күні, Наурыз мейрамы, Қазақстан халқының бірлігі мерекесі, Отан қорғаушы күні, Жеңіс күні, Астана күні, Қазақстан Республикасының Конституциясы күні, Республика күні), ұлттық мереке (Тәуелсіздік күні) маңыздылығын түсіну, оларға белсенді қатысу. Қазақстанның тұңғыш ғарышкерлері Тоқтар Әубәкіров, Талғат Мұсабаевті білу, оларды құрметтеу.

Өсімдіктер әлемі

Өсімдіктерге қажеттіліктеріне сәйкес күтім жасау әдістерін білу: оларды суару, түбін қопсыту, жапырақтың шанын сұрту.

Жануарлар әлемі

Бақылау арқылы төрт түліктің пайдасын білу, оларды күтіп-баптау, жылдың әр мезгілінде олардың сыртқы түрі мен тіршілік ету ерекшеліктерін сипаттау.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2023 – 2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: Байғанин ауданы Карауылкелді орта мектебі

Сыныбы: Мектеп алды даярлық «а»

Балалардың жасы: 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Сәуір

Айы	Ұйымдастырылған іс - әрекет	Ұйымдастырылған іс – әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру	<p>Жалпы дамытушы жаттығулар Қолдың күшін жетілдірге арналған жаттығулар. 3-5 метр қашықтықта екі қолын жерге қойып, жүру (бір бала екінші баланы аяғынан ұстайды). Іштің бұлшық еттеріне арналған жаттығулар: екі бала жұптасып жасайды: бірінші бала қолын желкесіне қойып, шалқасынан жатып, денесін көтереді, екінші бала оның аяғына отырады (5-6 рет); гимнастикалық қабырғада қолдарымен тартылып тұрып, аяқтарын көтеру (5-6 рет).</p> <p>Негізгі қимылдар: Секіру: бір орында тұрып, алға қарай 3–4 метр қашықтыққа жылжу арқылы секіру, екі тіzenің арасына қапшықты қысып алғып, тұзу бағытта (арақашықтығы 6 метр) қос аяқпен секіру, бір аяқпен және қос аяқпен құрсаудан құрсауға секіру (арақашықтығы 40 сантиметр), алға айналдыра отырып, ұзын және қысқа секіргіштен секіру, оң және сол аяқты алмастыра отырып, арқаннан, сзықтан секіру, тұрған орнында айналып секіру; биіктіктен секіру, 20 сантиметр дейінгі биіктіктікке секіру.</p> <p>Кимылды ойындар. Ынта мен шығармашылық таныта отырып, таныс қимылды ойындарды өз бетінше ұйымдастыруға мүмкіндік беру. Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Балаларды жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға қатысуға баулу. 244. Дербес қимыл белсенділігі</p> <p>Спорттық ойындар. Баскетбол элементтері. Кеуде тұсынан екі қолымен допты бір-біріне лактыру. Допты оң және сол қолмен алғып жүруге жаттықтыру</p> <p>Салауатты өмір салтын қалыптастыру. Өзінің көңіл-күйін сипаттай білуге үйрету. Балаларды дені сау адамның мүмкіндіктерімен таныстыру, олардың салауатты өмір салтына деген қажеттілігін қалыптастыру.</p>
	Қазақ тілі	<p>Тілдік дамытушы орта Тұған өлкенің көрнекі жерлері, әсем табигаты, тарихи орындары туралы суреттер, фотолар,</p>

		<p>альбомдармен жабдықталған орта құру.</p> <p>Сөздік қор.</p> <p>Түистық қарым-қатынасты («бауыр», «немере», «шөбере», «ағайын», «туысқан», «жеті ата») білдіретін сөздерді үйрету. Өзінің бауырлары, туистары, ағайындары, татулық, жақындық, отбасылық мерекелер, салт-дәстүрлер туралы айтуға баулу</p> <p>Сөздерді жіктең, тәуелденеп, септеп қолдана білуді</p> <p>Тілдің грамматикалық құрылымы</p> <p>Сөздерді жіктең, тәуелденеп, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру</p> <p>Байланыстырып сөйлеу</p> <p>Тындалған көркем шығарма мазмұнын ретімен жүйелі түрде жеткізуге, кейіпкерлердің диалогын мәнерлі интонациямен беруге, шығарманы рөлдерге бөліп сомдауга, кейіпкерлердің мінез-құлқын жеткізуге баулу, шығарманы еркін талқылауга мүмкіндік беру.</p>
	Сөйлеуді дамыту	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.</p> <p>Сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдану:</p> <p>дауыс қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеу.</p> <p>Сөздік қор.</p> <p>Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «Асар», «Сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін түсіндіру, балаларды бір-біріне көмек қолын созуга, бірлесіп, келісіп ойнауға, тапсырманы орындауға, бір-бірінің қуанышына ортақтаса білуге, бір-біріне қамкор болуға баулу.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу.</p> <p>Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу, монологты байланыстырып құра білу, әңгімені бірізді айту, шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелерді құрастыру.</p> <p>Шығармашылықпен сөйлеу әрекеті.</p> <p>Бақылаулар мен суреттер бойынша сипаттау және хабарлау әңгімелерін құрастыру.</p>
	Көркем әдебиет	<p>Оқу, әңгімелеу.</p> <p>Балалардың назарын кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына аудару. Баланың басқа құрдастарымен және ересектермен түрлі дереккөздерден: ғаламтордан, теледидардан, жақындарының әңгімесінен алған ақпараттарымен, әсерлерімен бөлісуіне мүмкіндік беру.</p> <p>Шығарма мазмұнын сюжеттің бірізділігін сақтай отырып, эмоциямен, қисынды қайталап айту. Жұмбақ шешүгे баулу.</p> <p>Мәнерлең оқу.</p> <p>Сахналық қойылымдарға қатысуга баулу, онда рөлді, сюжетті таңдауда бастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру.</p>

	Саяат ашу негіздері	<p>Сөздерді дыбыстық талдау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау. Сөйлемді ауызша талдау: жай сейлемдерді сөздерге бөлу, сейлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау.</p> <p>Геометриялық фигуralардың, көгөністер, жеміс-жидектердің дайын суреттерінің сыртын шетке шығармай бастыру, бояу. Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденен, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сыйықтарды, нұктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сактап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өз бетінше жазуға мүмкіндік беру</p>
	Математика негіздері	<p>Жиын. Жиынды сапасы бойынша әртүрлі элементтерден (түсі, өлшемі, пішіні, дыбысы, қимылы, қолданылуы бойынша заттардан) құру,</p> <p>Сан және санау. 10 көлеміндегі сандарды салыстыру, саны кем затқа бір зат қосу арқылы теңсіздіктен теңдік немесе саны көп заттан біреуін алып тастау арқылы теңдіктен теңсіздік шыгару</p> <p>Шама. Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын, енін, биіктігін өлшеу және осы өлшемдер бойынша бірнеше заттарды салыстыру.</p> <p>Кеңістікте бағдарлау. Кеңістік туралы түсініктерді бекіту: заттарды кеңістікте орналастыру, қозғалыс бағыттары: сол жақтан он жаққа, он жақтан сол жаққа, жоғарыдан төменге, алға, артқа.</p> <p>Геометриялық пішіндер. Қоршаған ортадан геометриялық фигуralарға ұқсас заттарды табу, олардың пішіндерін анықтау</p> <p>Уақытты бағдарлау. Заттар мен құбылыстардың математикалық мәнін тануға қызығушылық пен эмоционалды көзқарасты, ойлау мәдениетін, таным процесін ерікті реттеу, шыдамдылық, ұқыптылық, өзіне деген сенімділікті қалыптастыруға баулу.</p>
	Сурет салу	Балалардың суретте қарапайым сюжеттерді: әлеуметтік оқиғаларды, қоршаған өмірдегі оқиғаларды, мерекелерді, адамдардың еңбегін, ертегілердің, өлендердің, әндердің желісін жеткізе білуін жетілдіру
	Мүсіндеу	Біртекті заттардан сюжеттер құру, бірнеше пішінді бір тұғырға орналастыру, сюжеттерде пішіннің, қимылдың ерекшеліктерін жеткізе білу, кейіпкерлердің өзіне тән бөлшектерін мүсіндеу, композицияларды қосымша заттар мен элементтердің көмегімен көркемдеп жеткізу.
	Жапсыру	Сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай арақатынасын, әртүрлі заттардың бөліктерінің пішінін, олардың құрылымын, пропорцияларын беру, әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды бейнелеу, шаблондармен, трафареттермен, дайын үлгілермен жұмыс істеу, композиция ережелеріне, перспективаға сәйкес бейнелерді құрастыру
	Құрастыру	Қағаздан құрастыру

		<p>туған өлкедегі мәдени мұра ескерткіштерімен таныстыру, аталған заттардан қалауы бойынша мүсіндеу және оларды ою-өрнектермен және қосымша заттармен (моншақ, дән) безендіру, жұмыс барысында әртүрлі пішінді кескіштерді қолдану, олардың бетіне бедерлер жасау.</p> <p>Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру.</p> <p>Табиғи (ағаш, мақта, жұн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлери) және қалдық заттардан құрастыруға баулу.</p>
	Музыка	<p>Музыка тыңдау</p> <p>Лирикалық, вальс ырғағындағы баяу әуендерді қабылдау, әннің (шығарманың) сипатына сәйкес би қимылдарын орындаі білу, әннің қарқынының өзгеруін байқау, шығармаларды сипаттай білу. Қазақ халқының әндері мен би әуендерінің үздік үлгілерін тыңдауға баулу.</p> <p>Музыка лық-ырғақтық қимылдар.</p> <p>Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды, әртүрлі бағытта жүгіруді және секіруді менгеру.</p> <p>Би шығармашылығы.</p> <p>қазақ жұртының жалпы дүниетанымына сай арман-мұраттарын бейнелейтін қимылдар жүйесін құрайтынын түсіндіру, балаларға «Қаражорға» биін билету.</p> <p>Ән айту.</p> <p>әннің сөздерін анық айту, орташа, катты және ақырын дауыспен ән айту.</p>
	Қоршаған ортамен таныстыру	<p>Бала, оның отбасы, үйі.</p> <p>Тұыстық байланыстарды түсіну. Үйде отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау, үлкендерді сыйлау, кішіге ізет көрсету</p> <p>Заттық әлем, кеңістікті бағдарлау.</p> <p>Үй-жайларда, балабақша ауласында, жақын маңдағы шағын ауданда еркін бағдарлай білу.</p> <p>Еңбекке баулу.</p> <p>Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. Топта тазалық сақтауға, ойыншықтарды сұртуге, табиғат бұрышындағы тіршілік иелеріне күтім жасауға,</p> <p>Адамгершілік және патриоттық тәрбие.</p> <p>Тірі және өлі табиғаттың, Қазақстанның әсем табиғаты, көрнекі жерлері мен тарихи орындарының, мәдени мұрасының маңыздылығын түсіну. Қазақ халқының киіз үйінің маңыздылығын, оның құрылышы мен ішкі жабдықтарын білу. Қазақ халқының салт-дәстүрлерін білу және құрметтеу, қазақ халқының құндылықтарына құрмет таныту. Өз Отанын жақсы көру, оны қорғаудың, Қазақстан әскерінің маңыздылығын түсіну.</p> <p>Осімдіктер әлемі</p> <p>Осімдіктердің тіршілік иесі екендігін бақылау және себеп-салдарлық байланыстарды ажырату: осімдік жапырақтары, сабактарының қозғалуы, гүлдердің күн шыққанда</p>

жапырақтарының ашылуы және кешке жабылуы, тамырдың суды сорып, сабагы арқылы су еткізіп, басқа бөліктерін қоректендіруі, өсімдіктердің өсуі үшін ылғалдың, жарықтың, жылу мен тыңайтқыштың қажеттігі олардың жылуды, сұықты, күнді немесе бұлтты ауа-райын сезуі, олардың өсуі және көбеюі.

Жануарлар әлемі

жыл құстары мен қыстайтын құстарды ажыратса білу, құстардың пайдасы туралы білу, оларға қамқорлық жасау. Жануарлардың тірі тіршілік иесі екендігін бақылау және себеп-салдарлық байланыстарды ажырату.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2023 – 2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: Байғанин ауданы Карауылкелді орта мектебі

Сыныбы: Мектеп алды даярлық «а»

Балалардың жасы: 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: Мамыр

Айы	Ұйымдастырылған іс - әрекет	Ұйымдастырылған іс – әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру	<p>Жалпы дамытушы жаттығулар</p> <p>Кеудеге арналған жаттығулар. Допты жоғарыдан (алға және артқа) бір- біріне беру. Қолды алға көтеріп онға, солға бұрылу. Гимнастикалық қабырғаға қарап тұрып, белінің тұсындағы тақтайшаны ұстап, алға еңкею. Гимнастикалық қабырғаға арқасымен сүйеніп тұрып, белінің деңгейіндегі рейкадан ұстап, аяқты кезектестіре бұту және тік көтеру. Алға еңкейіп, алақанын еденге тигізу. Қолдарын айқастырып желкеге қою, қолды жазып, екі жаққа созу. Алға қарай еңкейіп, алақанды еденге тигізу; артқы жағынан қолды айқастырып көтеру; қолды жоғары көтеріп, жан-жаққа бұрылу. Отырып алға қарай еңкею, тізерлеп тұрып алға еңкею. Қолдың күшін жетілдіруге арналған жаттығулар. 3-5 метр қашықтықта екі қолын жерге қойып, жүру (бір бала екінші баланы аяғынан ұстайды). Іштің бұлшық еттеріне арналған жаттығулар: екі бала жүптасып жасайды: бірінші бала қолын желкесіне қойып, шалқасынан жатып, денесін көтереді, екінші бала оның аяғына отырады (5-6 рет);</p> <p>Негізгі қимылдар:</p> <p>алға айналдыра отырып, ұзын және қысқа секіргіштен секіру, он және сол аяқты алмастыра отырып, арқаннан, сзықтан секіру, тұрған орнында айналып секіру; биіктіктен секіру, 20 сантиметр дейінгі биіктіктікке секіру. Ұлттық ойындар</p> <p>Музыкалық-ыргақтық қимылдар.</p> <p>Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ыргақты орындау. Қимылдардың ыргағын музыкалық сүйемелдеумен үйлестіру. Тұзу бағытта адымдал жүру. Жұбымен шеңбер бойымен жүру.</p> <p>Спорттық жаттығулар:</p> <p>Велосипед, самокат тебу. Шеңбер бойымен және тұра жолмен өз бетінше екі дөңгелекті велосипед тебу. Онға және солға бұрылу.</p>
	Қазақ тілі	<p>Тілдік дамытушы орта.</p> <p>Балалардың қоршаган ортага өзінің қарым-қатынасын білдіруге, ауызекі сойлеуде</p>

		<p>мақал-мәтедерді, көркем сөздерді қолдануына қолдау көрсету, ынталандыру.</p> <p>Сөздік қор.</p> <p>Қазақ халқының аңшылық кәсібі (аң, аңшы, орманшы, қорықшы), сөздермен толықтыру.</p> <p>Байланыстырып сейлеу.</p> <p>Заттар мен ойыншықтар, сюжетті суреттерді зат, сын, сан есімдерді қолдана отырып, сипаттауда сөздерді дәл және дұрыс қолдануға үйрету. шығарманы рөлдерге бөліп сомдауға, кейіпкерлердің мінез-құлқын жеткізуге баулу, шығарманы еркін талқылауға мүмкіндік беру. Сурет бойынша, ойша ертегі құрастыру. Ертегіні киіпкерлерге бөлініп сомдау. Мәнерлеп оқу.</p>
	Сөйлеуді дамыту	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.</p> <p>Сөйлеуде интонациялық мәнерлілік құралдарын қолдану: дауыс қарқынын, логикалық үзіліс пен екпінді реттеу.</p> <p>Сөздік қор.</p> <p>Сөйлегенде көп мағыналы сөздерді, синонимдер мен антонимдерді қолдану, белгілі бір затқа белгілерді, әрекеттерді және берілген әрекетке заттарды таңдай білу. Алуан түрлі заттарды сипаттауға, қарым-қатынас жасауға қажетті сөздерді қолдану және түсіну, оларды сөйлегенде белсенді қолдану дағдыларын қалыптастыру.</p> <p>Байланыстырып сейлеу.</p> <p>Ересектердің көмегімен әңгіменің жалғасын және сонын ойдан шығару Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу, монологты байланыстырып құра білу, әңгімені бірізді айту, шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелерді құрастыру. Ойыншықтарды, заттарды, сюжеттік суреттер, табиғат құбылыстарын сипаттауда заттар мен нысандардың ерекшеліктерін білдіретін сөздерді дұрыс таңдау, сын есімдер мен үстеулерді қолдану.</p>
	Көркем әдебиет	<p>Оқу, әңгімелеу.</p> <p>Шығарма мазмұнын сюжеттің бірізділігін сақтай отырып, эмоциямен, қысынды қайталап айттып беру, диалогтік сөйлеуді дамыту, кейіпкерлерге және олардың әрекеттеріне өз көзқарасын білдіру. Әдеби кейіпкердің белгілі бір әрекеттің өзінің қалай қабылдағаны туралы айту, кейіпкерлердің жасырын әрекеттің түсіну.</p> <p>Мәнерлеп оқу.</p> <p>Шешендейкке, сөз өнеріне баулу, санамақ, жаңылтпаш айтту, жұмбақ шешу, айтыс өнеріне баулу.</p>
	Саят ашу негіздері	<p>Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау. Бұындарға буын қосып сөз құрай. Дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау.</p> <p>Сөздерді буынға бөлу.</p> <p>Геометриялық фигуralардың, көгөністер, жеміс-жидектердің дайын суреттерінің сыртын шетке шығармай бастыру, бояу. Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сыйықтарды, нұктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты</p>

		<p>сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өз бетінше жазуға мүмкіндік беру. Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстап, үстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкі жоғарыдан төменге, солдан онға қимылдарды орындаپ, сыйықтарды үзбей салу.</p>
	Математика негіздері	<p>Жиын Жиынды сапасы бойынша әртүрлі элементтерден (түсі, өлшемі, пішіні, дыбысы, қимылы, қолданылуы бойынша заттардан) құру, жиындарды бөліктеге бөлу және оларды қайта біріктіру, бүтін жиын мен оның әр бөлігі арасында байланыс орнату, жиынның бөліктен үлкен екенін, бөліктің жиыннан кіші екенін, жиынның бөліктегерін санау және элементтердің (заттардың) бір-біріне қатынасы негізінде салыстыру. «Бір» сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру.</p> <p>Сан және санау. Тәндік туралы түсінік қалыптастыру, әртүрлі заттардан тұратын топтардың санын анықтау, топтарды санау және салыстыру негізінде сандық мәндерді дұрыс жалпылау. Заттардың саны олардың көлеміне, арасындағы қашықтыққа, пішінге, орналасуына, сондай-ақ санау бағытына байланысты емес екенін түсіндіру.</p> <p>Шама. Беттестіру, тұстастыру және жүппен салыстыру тәсілдерін қолдана отырып, заттарды салыстыру, заттар тобынан 2-3 белгілері бойынша сәйкес келмейтін затты бөліп алу.</p> <p>Кеңістікте бағдарлау. 00Кеңістік туралы түсініктерді бекіту: заттарды кеңістікте орналастыру (сол жақта, он жақта, жоғарыда, төменде); қозғалыс бағыттары: сол жақтан он жаққа, он жақтан сол жаққа, жоғарыдан төменге, алға, артқа. Сейлеуде белгілі бір заттың өзіне немесе басқа затқа қатысты орнын көрсете білуге үрнету. Берілген бағытта, оны белгі бойынша өзгерте отырып, бағдарлауын қалыптастыру. Қағаз парагын бағдарлай білуді бекіту</p> <p>Уақытты бағдарлау. Заттар мен құбылыстардың математикалық мәнін тануға қызығушылық пен эмоционалды көзқарасты, ойлау мәдениетін, таным процесін ерікті реттеу, шыдамдылық, ұқыптылық, өзіне деген сенімділікті қалыптастыруға баулу. Нұктелерді, өрнектерді салуға, тік және көлбеу таяқшаларды, кисық және киғаш сыйықтарды дәптердің тор көзінде сыйзуға үрнету. Жыл мезгілдері туралы түсініктерді қалыптастыру, олардың ретін және атау білу.</p>
	Сурет салу	<p>Суретті қарапайым қаламның көмегімен жеңіл ырғақпен үстінен қатты баспай бейненің сұлбасын салу, бірнеше заттардың өлшеміндегі айырмашылықтарды беру, геометриялық пішіндегі заттарды салу. Бояумен сурет салу кезінде қылқаламды бояуға батыру, қағазға жуан сыйықтарды сызарда қылқаламды көлденең, ал жіңішке сыйықтар мен нұктелерді сыйзу үшін тігінен ұстап, суреттерді бояғанда бір бағытта солдан онға қарай, жоғарыдан төмен қарай, қиғашынан жүргізеді.</p>

	Мұсіндеу	Біртекті заттардан сюжеттер құру, бірнеше пішінді бір тұғырға орналастыру, сюжеттерде пішіннің, қимылдың ерекшеліктерін жеткізе білу, кейіпкерлердің өзіне тән бөлшектерін мұсіндеу, композицияларды қосымша заттар мен элементтердің көмегімен көркемдеп жеткізу. Ертеғілер мен әңгімелердің мазмұны бойынша сюжеттік композицияларды құру дағдыларын жетілдіру. Ойдан өз бетінше мұсіндеуге, ұжымдық жұмыстарды орындауға баулу. Мұсіндеген заттарымен түрлі ойындар ойнау. Жұмысты ұқыпты орындау, заттарды жинау, қауіпсіздік ережелерін сактау.
	Жапсыру	Сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай арақатынасын, әртүрлі заттардың бөліктерінің пішінін, олардың құрылымын, пропорцияларын беру, әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды бейнелеу, шаблондармен, трафареттермен, дайын ұлгілермен жұмыс істеу, композиция ережелеріне, перспективаға сәйкес бейнелерді құрастыру. Қайшы мен желімді дұрыс қолдану дағдыларын жетілдіру, еңбек қауіпсіздігі мен жеке гигиена ережелерін сактау.
	Құрастыру	<p>Қағаздан құрастыру Ұжыммен сюжетті құрастыруға баулу. Шығармашылық ойлауды және қиялды дамыту. Қағаздан құрастыру. әдістерін қолданып, жазық материалды көлемді пішінге өзгерте білуді бекіту. Дайын ұлгілермен және қарапайым сызба бойынша жұмыс істеу, бейнені кескіні бойынша қию үшін қайшыны қолдану.</p> <p>Табиғи материалдан құрастыру Табиғи (ағаш, мақта, жұн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және қалдық заттардан құрастыруға баулу. Ойынға қажетті құрылышты бірлесіп ойдан құрастыруға, алдағы жұмысты бірге жоспарлауға, бір-бірімен келісіп орындауға, дайын құрылышпен ойнауға мүмкіндік беру.</p>
	Музыка	<p>Музыка тыңдау. Қазақ халық аспаптары: домбыра мен қобyz үнінің тембрлік ерекшеліктерімен, «күй» жанрымен, қүйши-композиторлар: Құрманғазының, Қорқыттың, Тәттімбеттің, Дина Нұрпейісованың, Дәuletкерей Шығайұлының, Ықылас Дүкенұлының шығармаларымен таныстыру. Лирикалық, вальс ырғағындағы баяу әуендерді қабылдау, әннің (шығарманың) сипатына сәйкес би қимылдарын орындаі білу, әннің қарқынының өзгеруін байқау, шығармаларды сипаттай білу. Қазақ халқының әндері мен би әуендерінің үздік ұлгілерін тыңдауға баулу</p> <p>Музыкалық-ыргактық қимылдар. Қазақ халқының би өнерімен таныстыру, қазақтың халықтық би өнері ерте заманнан қалыптасқандығын, ол халқымыздың аса бай ауыз әдебиетімен, ән- қүйлерімен, дәстүрлі тұрмыс салтымен біте қайнасып келе жатқан ел мұрасы екенін, би өнері өзінің эстетикалық болмысында қазақ жүртіның жалпы дүниетанымына сай арман-мұраттарын бейнелейтін</p>

		<p>қымылдар жүйесін құрайтынын түсіндіру, балаларға «Қаражорға» биін билету.</p> <p>Би шығармашылығы.</p> <p>Таныс би қымылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қымылдарын шығару, мәтінге сәйкес әнді сахналуа; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру.</p> <p>Ән айту.</p> <p>Ән айту дағдыларын. Музыкалық сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз жеке ән айту дағдыларын дамыту. Әртүрлі сипаттағы әндерді өз бетінше және шығармашылықпен орындауға баулу. Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру.</p>
	Коршаған ортамен таныстыру	<p>Бала, оның отбасы, үйі.</p> <p>Тұстық байланыстарды түсіну (өз жұрты, атасы мен әжесі, жақын туыстары, нағашы жұрты), өзінің жеті атасын білу. Үйде отбасы мүшелеріне қамқорлық жасау, үлкендерді сыйлау, кішіге ізет көрсету, үй шаруасына көмектесу, отбасы мүшелеріне жақсы көретінін білдіру, алғыс айту, сыйайы сөйлеу.</p> <p>Заттық әлем, кеңістікті бағдарлау. Заттар, олардың белгілерін нақтылау және бейтаныс заттардың қолданылуын түсіну. Заттардың қандай материалдардан жасалғанын өз бетінше анықтау және талдау, олардың сапалары мен қасиеттерін сипаттау. Үй-жайларда, балабақша ауласында, жақын маңдағы шағын ауданда еркін бағдарлай білу.</p> <p>Көлік, байланыс құралдары.</p> <p>Арнайы көлік құралдарының түрлерін, белгілі бір жұмыс түрін орындау үшін олардың жабдықталуын түсіну, ұялы телефон, смартфон, компьютер, ғаламтор, теледидардың қолданылуын білу, оларды қолдануда қауіпсіздікті сактау.</p> <p>Еңбекке баулу.</p> <p>Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуғе, дербестік пен жауапкершілікке баулу. Топта тазалық сақтауға, ойыншықтарды сұртуғе, табигат бұрышындағы тіршілік иелеріне күтім жасауға, кезекшілік міндеттерін жауапкершілікпен атқаруға, жоспарланған нәтижеге жетуге, өзі мен құрдастарының еңбегінің, шығармашылық әрекеттерінің нәтижелерін бағалауға және құрметпен қарауға, кішілерге көмек көрсетуге, қажет болған жағдайда оларға жүгінуге баулу. Айналадағы заттар, ойыншықтар адамның еңбегімен жасалғанын түсіну және оларға ұқыпты қарау.</p> <p>Адамгершілік және патриоттық тәрбие.</p> <p>Өз Отанын жақсы көру, оны қорғаудың, Қазақстан әскерінің маңыздылығын түсіну. Ұлы Отан соғысы жылдарында Отанын қорғаған қазақстандық жауынгерлердің - Кеңес Одағының батырлары Бауыржан Момышұлының, Әлия Молдағұлованың, Мәншук Мәметованың, Халық қаһарманы Рахымжан Қошқарбаевтың ерліктері туралы білу, оларды құрметтеу</p> <p>Жол қозғалысы ережелері.</p> <p>«Балалар», «Трамвай аялдамасы», «Автобус аялдамасы», «Метро аялдамасы», «Тройллебус</p>

аялдамасы», «Жаяу жүргіншілер жолы», «Велосипедке арналған жол (электросамокат, гироскутер, сигвей)» жол белгілерімен таныстыруды жалғастыру.

Табиғатпен таныстыру

Tірі және өлі табиғат, табиғат құбылыстары (маусым, өсімдік, адам еңбегі) арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды бақылау және түсіну. Балалардың зерттеу әрекеті үшін жағдай жасау, табиғатпен таныстыру барысында заттар мен құбылыстардың өзіне тән, сипаттамалық белгілерін бақылау, талдау, салыстыру, ажырату. Адам өмірі үшін судың, күмның, күн, ай сәулесінің, саздың, тастардың маңызын түсіну.

Жануарлар әлемі

Жануарларды әртүрлі белгілері бойынша: құстар, балықтар, жануарлар, андар, жәндіктер, мекендеу орны (орман, шалғын, су айдыны, бақша, бақ, алаң); қозғалу тәсілі (жүгіру, ұшу, секіру, жүзу); табиғи-климаттық аймақтар (ақ аю, итбалық, пингвин, жираф, піл, маймыл) бойынша топтастыру.